

KLÍČ KE CVIČENÍ Z UČEBNICE ČESKÝ JAZYK 3

1. b) **Spočítejte věty.**

Řešení: 8 vět.

c) **Spočítejte slova ve větách. Najděte nejkratší a nejdelší větu.**

Řešení: 1. – 7 slov, 2. – 4 slova, 3. – 13 slov, 4. – 2 slova, 5. – 8 slov, 6. – 8 slov, 7. – 7 slov, 8. – 8 slov.
Nejkratší věta: Těší se. Nejdelší věta – Na zádech si nese novou aktovku a v dlani svírá svůj kouzelný kamínek.

d) **Ve vyznačených slovech určete počet slabik.**

Řešení: Ja|na – 2, dnes – 1, slu|neč|ný – 3, zná – 1, na – 1, u|či|tel|ku – 4, spo|lu|žá|ky – 4.

e) **Ve slovech jde, sebou, poprvé určete druhy hlásek.**

Řešení: jde – j měkká souhláska, d tvrdá souhláska, e krátká samohláska.

sebou – s obojetná souhláska, e krátká samohláska, b obojetná souhláska, ou dvojhlaska.

poprvé – p obojetná souhláska, o krátká samohláska, p obojetná souhláska, r tvrdá souhláska, é dlouhá samohláska.

2. **Zopakujte si společně. Pracujte ústně nebo s pomocí fólie.**

Řešení: Věty se skládají ze slov. Na začátku vět píšeme velké písmeno. Na konci věty píšeme tečku, vykřičník nebo otazník.

3. **Rozdělte na slova. Slova oddělte svíslými čarami. Vzniklé věty napište do sešitu.**

Řešení: V|neděli|k|nám|přijede|babička. Co|budeš|dělat|odpoledne? Uklid'|si|rozházené|věci|do|skříňky!

4. **Uspořádejte slova do vět a doplňte vhodné znaménko.**

Řešení: Jana píše babičce dopis. – Oznamovací. Přijď k nám brzy na návštěvu! – Rozkazovací. Co děláte ve škole nejraději? – Tázací.

6. b) **Určete počet slabik v podtržených slovech. Můžete určit počet slabik ve všech slovech.**

Řešení: se – 1, za|cí|ná – 3, po|dí|va|ná – 4, pa|vou|ci – 3, a|kro|ba|ti – 4, špl|ha|jí – 3, o|blo|hou – 3, když – 1, osm – 1.

c) **Vysvětlete význam slova napjali.**

Řešení: Natáhli pavučiny.

7. **Zopakujte si. Pracujte ústně nebo s pomocí fólie.**

Řešení: Slova se skládají ze slabik. Podle počtu slabik rozlišujeme slova jednoslabičná... Pokud se slovo nevejde na řádek, můžeme je rozdělit podle slabik. Slabiky se skládají z hlásek. Napsaná hláska je písmeno.

8. a) **Seřadte slabiky tak, aby vznikla slova. Slova napište do sešitu.**

Řešení: (tel pas ky) pastelky (vít ko pra) pravítko (ši ty se) sešity (ha kni) kniha

(nál pe) penál (ka tov ak) aktovka (ka tuž) tužka (ro pe) pero

(tan čí ka) čítanka (san pí ka) písanka (ko kru žít) kružítko (tad lo le) letadlo

b) **Které slovo k ostatním nepatří a proč? Nakreslete je do sešitu.**

Řešení: Nepatří slovo letadlo, ostatní slova označují školní potřeby.

9. a) **Rozlišujte slova podle počtu slabik. Můžete si je říkat nahlas po slabikách nebo je vytleskat. Jednoslabičná slova napište do sešitu.**

Řešení: úkol (2), lano (2), krok (1), ústa (2), stojí (2), trám (1), pokrok (2), pes (1), pryč (1), únava (3), báseň (2), strýc (1), cesta (2), strach (1), garáž (2), jablko (3), mrak (1), smích (1), tvůj (1), obal (2), dům (1), škola (2), papoušek (3).

d) Vysvětlete význam slova *pokrok*.

Řešení: Pokrok – vzestupný vývoj lidské společnosti a lidského poznání, vývoj zahrnující zpravidla změny k lepšímu, ne však vždy. Pro žáky např. pokrok v učení – znatelný/výrazný posun. Dále – technický pokrok, hospodářský pokrok, pokrok vědy, podmínky pokroku (vysvětlíme žákům přiměřeným způsobem, např. na konkrétních příkladech). Synonymum – rozvoj.

e) Jaké znáte moderní vynálezy a jak lidem usnadňují život?

Řešení: Jmenujeme různé vynálezy, hovoříme o pozitivních a negativních dopadech na náš život. Informace o jednom z vynálezů zpracujeme společně: název, kdy byl objeven (přibližně), k čemu slouží dodnes, co přináší dobrého, čím může škodit – lidem, životnímu prostředí atd.

10. b) Odpovězte na otázky.

Řešení: Poznali jste, kdo jsou Pršáčkovi? **Pršáčkovi jsou zajíci.** Přečetli jste o prázdninách nějakou knížku? Jak se jmenuje a kdo je jejím autorem? **Individuální.** Čtete pravidelně? Máte doma vlastní knihovničku? **Individuální.** Kdo vám četl, když jste byli malí? Kterou pohádku máte nejraději? **Individuální.**

d) V textu vyhledejte slovo se slabikotvorným *l*.

Řešení: Přečetl.

učebnice

str. 8

11. Zopakujte si. Pracujte ústně nebo s pomocí fólie.

Řešení: Slabiky se skládají z hlásek.

Hlásky dělíme na **samohlásky** a **souhlásky**.

12. Doplňte správné písmeno. Se slovními spojeními tvořte věty.

Řešení: **a/á** – dárek pro maminku, bratr Lukáš, známý zámek, malá Dana, všechna jména.

e/é – modré nebe, moje sestra, délka ulice, téměř týden, lékař léčí.

i/í – nízká židle, bílý králík, štíhlá bříza, pilný Pepík, milá Míla.

o/ó – nová móda, vysoké tóny, pórek v polévce, honosná róba, dobrý koláč.

13. Zopakujte si. Pracujte ústně nebo s pomocí fólie.

Řešení: Samohlásky dělíme na **krátké** a **douhé**.

Samohlásky **krátké:** a, e, i, o, u. Samohlásky **douhé:** á, é, í, ó, ú. Mezi samohlásky patří i dvojhlásky **ou** a **au**.

14. a) Doplňte *u/ú/ů*. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má cvičení správně nebo udělá jednu chybu, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: Dívali jsme se dolů do údolí. Kdy přijdeš domů? Ve váze byly **rudé růže**. Adam pomůže Jitce s **úkolem**. Běž opatrně ze **schodů**. Měla kabelku z **umělé kůže**. Růženka dostala **důležitý úkol**. Chůze z vrcholu dolů trvala **půl hodiny**. **Už** umím narýsovat kružnici. Jakub zůstal v **úterý** doma.

b) Odpovězte na otázky.

Řešení: Co bylo ve váze? **Rudé růže**. Z čeho byla kabelka? **Z umělé kůže**. Kdo pomohl Jitce? **Adam**. Kdy zůstal Jakub doma? **V úterý**.

učebnice

str. 10

3. Rozhodněte, které slovo z dvojice je v abecedě dřív. Slovo, které je v abecedě dřív, podtrhněte. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má 0–3 chyby, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: lama – losos

kočka – kachna

had – hroch

bobr – bizon

žirafa – žluna

cvrček – candát

dudek – datel

vrabec – včela

hroch – hyena

ropucha – rosnička

motýl – myš

čáp – čmelák

učebnice

str. 11

1. b) Vypište podtržená slova. Obtáhněte v nich barevně slabiky *dě, tě, ně*.

Řešení: dě – dědeček, dědečku, dědu.

tě – těžký.

ně – některé, někdy, Janě, neslušně, vážně, nějakou, smutně.

2. Zopakujte si společně.

Řešení: Háček musíme napsat nad písmeno e.

3. a) Doplněte neúplná slova a napište je do sešitu.

Řešení: těsto, koně, dělá, do sítě, pondělí, sněží, na hradě, někam, kotě, na plotě, v boudě, stěně, děkuji koště, sněhulák, zástěra, hlavně, tělocvik, ve vodě, dvě lodě.

5. a) Doplněte ě, společně přečtěte. Potom přepište do sešitu.

Řešení: Věra, běží, pět, město, měsíc, hříbě, pěst, hrábě, věta, pověst, bělásek, náměstí, pěkný, věšák, paměť, k tobě, pěnka, svět, země.

b) Ve slovech barevně obtáhněte slabiky *bě, pě, vě, mě*.

Řešení: Věra, běží, pět, město, měsíc, hříbě, pěst, hrábě, věta, pověst, bělásek, náměstí, pěkný, věšák, paměť, k tobě, pěnka, svět, země.

učebnice

str. 12

7. a) Doplněte *i/í*. Společně přečtěte. Potom přepište do sešitu.

Řešení: Anička, ticho, nic, divadlo, budík, dílna, tisíc, utíkat, tílko, nikdo, parník, tiskací, skleník, jarní, potichu, díra, rodina, snídaně, hodina.

b) Mezi slovy ve cvičení je jeden dopravní prostředek. Najdete ho?

Řešení: Parník.

8. Dopište vhodné slovo. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: a) ŘETÍZEK, b) DĚDEČEK, c) KONĚ, d) KLADIVO, e) LEDNIČKA, f) KOŠTĚ.

9. a) Doplněte *i, í/ě*. Pozorně přečtěte. Potom přepište do sešitu.

Řešení: mládě, kotě, jehně, divoký, tisíc, nit, dělá, hříbě, pětka, větev, měsíc, těsto, kachně, Radim, matička, nic, holoubě, poupě, pověsit, změna.

b) Vyhledejte názvy mládat. Doplněte jejich rodiče.

Řešení: kotě – kočka, kocour; jehně – ovce, beran; hříbě – klisna, kůň; kachna – kachna, kačer; holoubě – holubice, holub.

10. Tvořte vhodné dvojice se slovy z nabídky. Doplněte ě.

Řešení: štekající štěně, hustě sněží, osvětlené město, bělovlasý dědeček, dřevěné hrábě, měsíc květen.

11. Kde mají zvířata svůj pelíšek nebo hnízdo? Doplněte správný tvar slova z nabídky. Pište do sešitu.

Řešení: Pes v boudě. Králík v králíkárně. Sýkora na stromě. Kráva v chlévě. Čáp na komíně. Koroptev v travě.

učebnice

str. 13

12. b) Soutěž. Soutěžit můžete každý sám nebo ve dvojicích. Domluvte se ve třídě a stanovte si pravidla pro práci i hodnocení. Přečtěte si znovu poslední větu z vyprávění *Dárek* a splňte úkoly:

Řešení: 1. Poslední větší příspěvek dostal Lukáš od babičky za pěkné vysvědčení na konci druhé třídy.

2. 14 slov.

3. po | sled | ní – 3, vět | ší – 2...

4. od, za, na.

5. vysvědčení.

6. větší, příspěvek, pěkné, vysvědčení.

f) Vypočítejte, kolik můžete ušetřit za měsíc, pokud dostáváte 50 Kč za týden. Co byste si mohli za tyto ušetřené peníze koupit?

Řešení: Kapesné za měsíc: obvykle má měsíc 4 týdny: $50 \times 4 = 200$ Kč.

Kapesné za rok: 52 týdnů: $52 \times 50 = 2\,600$ Kč ($12 \times 200 = 2\,400$ Kč).

13. a) Řekněte, jaké písmeno napíšete v neúplných slovech.

Řešení: 1. parádnice, tisíce, točí; 2. v kuchyni, stojí, rodinný, honí, nedohoní.

b) Uhadnete hádanky? Řešení napište do sešitu.

Řešení: 1. slunečnice; 2. hodiny.

1. Zopakujte si společně. Pracujte ústně nebo s pomocí fólie.

Řešení: Souhlásky dělíme na tvrdé, měkké a obojetné.

Souhlásky tvrdé: h, ch, k, r, d, t, n.

Souhlásky měkké: ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň.

Souhlásky obojetné: b, f, l, m, p, s, v, z.

2. a) Dopište do vět slova z nabídky. Doplňte i, í / y, ý. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: Pojedeme do Prahy, je to hlavní město naší republiky. U Mělníka se stékají řeky Labe a Vltava. Rybník Rožmberk je nedaleko Třeboně. U hranic se Slovenskem leží město Hodonín.

3. Doplňte i, í / y, ý. Barevně označte skupiny di, ti, ni; dy, ty, ny.

Řešení: díra ve zdi, užitečné rady, hodiny tikají, již druhý týden, malá Anička, u tety Hany, čistá postýlka, Martinovo tílko, naše kuchyně, nová kytara, velká ryba, čtyři nohy, na šípkovém keři, kup citrony a cibuli.

4. a) Dopište název povolání. Doplňte i, í / y, ý. Proveďte společnou kontrolu. Kdo bude mít cvičení správně nebo s jednou chybou, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: Staví zed: zedník; Pokrývá střechu: pokryvač; Chytá ryby: rybář; Odemyká školu: školník; Řídí škodu: ředitel; Řídí auto: řidič; Pracuje ve skladu: skladník; Dobývá uhlí: horník.

5. Věty nejprve řekněte v množném čísle. Potom je napište do sešitu.

Řešení: Atleti běhají. Lékaři léčí. Hrušky zrají. Vojáci pochodují. Žáci počítají. Květiny vadnou. Děti zpívají. Jahody se červenají. Hvězdy svítí. Vrabci poskakují.

6. a) Doplňte i, í / y, ý.

Řešení: jahody, kedlubny, okurky, banány, kvěťáky, cibule, pórky, hrušky, hrozny, švestky, rybíz, citrony, ředkvičky, papriky.

b) Rozlište ovoce a zeleninu. Ovoce vyznačte oranžově, zeleninu zeleně.

Řešení: ovoce – jahody, banány, hrušky, hrozny, švestky, rybíz, citrony.

zelenina – kedlubny, okurky, kvěťáky, cibule, pórky, ředkvičky, papriky.

7. Do vět doplňte skupiny di, dí / dy, dý; ti, tí / ty, tý; ni, ní / ny, ný. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: dy, dý / di, dí – Mladí lidé často cestují. Navštívili jsme dva hrady. Účet za oběd si hradí každý sám. Strýc Jan je ještě velmi mladý.

ny, ný / ni, ní – To je paní Pokorná. Vidíš ty dva pány? Bud' už hodný! Princ přijel na koni.

ty, tý / ti, tí – Mám rád nedělní výlety. Mláděta z hnízda už brzy vyletí. Byl v běhu až pátý. Naši fotbalisté byli letos pátí.

8. Vyberte do vět vhodné slovo z nabídky.

Řešení: Na podzim myslivci pořádají hony. Kočka honí myš. Jirka nedbal dobré rady svých přátel. Při společné práci si žáci radí. Utří stůl, ať je čistý. Petr si čistí zablácené boty.

10. a) Přečtete si báseň. Doplňte i, í / y, ý. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: Sněží, sněží potichu, kočky, chodte v kožichu! Neste kožich kočičí, pod něj vítr nefičí.

d) Znáte nějakou píseň o kočce? Zazpívejte si ji.

Řešení: Kočka leze dírou, pes oknem; Či a či a čičičí, jsou to kluci kočičí; Naše kočka cosi má atd.

1. Doplňte p, nebo b. Slova napište.

Řešení: hřib – pět hřibů

žabka – pět žabek

chléb – bez chleba

holub – pět holubů

drápky – jeden drápek

čáp – bez čápa

kupka – pět kupek

sopka – pět sopek

Jakub – bez Jakuba

skořápka – bez skořápek

sklep – do sklepa

chaloupka – do chalupy

zoubky – pět zubů

ryb – jedna ryba

2. Doplňte t, nebo d. Odůvodněte.

Řešení: čerstvý salát (pět salátů), můj souse**d**, včelí me**d**, sladké oplatky, nedělní obě**d**
le**d** na rybníku, vchod a východ, přešel přes plot, ořech je suchý plod**d**, prudký sjezd
pestré kytky, na láhvi je zá**t**ka, krásná pohá**d**ka, vrbové proutky, naše Lidka

učebnice

str. 18

3. Doplňte ř, nebo d. Slova dopište do vět.

Řešení: Jed' doprava. Posviř mi baterkou na cestu. Porad' si s úkolem sám. Vzbuď mě v půl sedmé.
Uklid' si nepořádek v pokoji. Vrať mi už tu knížku. Chod' opatrně přes silnici. Zaplať u pokladny.

4. a) Doplňte správný tvar slova. Potom doplňte s, nebo z.

Řešení: zajímavý obraz – pět obrazů, velký mráz – silné mrazy, hustý les – za lesem, zbytečný
úraz – zbytečné úrazy, přiletěl kos – vidím kosa, dlouhý provaz – dlouhé provazy, starý
pařez – pět pařezů, vítěz závodu – často vítězí, upečené housky – pět housek, hezký vý-
kres – dva výkresy.

5. Vyberte vhodné slovo z nabídky. Doplňte š, nebo ž.

Řešení: malá šedá myš, pohádková knížka, koš na prádlo, závěrečná zkouška, tu tabuli smaž, ten míč
je náš, do školy chodím pěšky, ostrý nůž, na okně je železná mříž, přeskočil jsem kaluž, vyhráli
jsme soutěž, rychle mi to ukaž.

6. Doplňte f, nebo v a odůvodněte.

Řešení: rudá krev, čerstvá mrkev, kožený kufřík, zahradní konev, hbitá užovka, pošlu pozdrav, strýc
Josef, krásný páv, hlasitý zpěv, šikovný fotograf, výlov rybníka, nový oděv, můj domov, lanovka
na vrchol, zralé borůvky, vlaštovky na drátě.

učebnice

str. 19

7. K větám přiřaďte vhodné slovo ze sloupce. Do slov doplňte ch, nebo h. Věty napište do sešitu.

Řešení: V zimě padá sníh. V buchtě je sladký tvaroh. Na lodním stožáru se třepotá plachta. Umyj si
ruce a ostříhej nehty. Ptáci přeletěli nad hřebeny střech. Na záhon dědeček vysel hrách. Utři
z polic prach.

8. a) Říkejte a pište, co vidíte na obrázcích.

Řešení: loďka, bábovka, pařez, konev, láhev, řetěz, pes.

b) Zapsaná slova seřaďte podle abecedy. Vymýšlejte s nimi věty.

Řešení: bábovka, konev, láhev, loďka, pařez, pes, řetěz.

9. a) Vyřešte tajenku. Pracujte s fólií.

Řešení: 1. Jí se k obědu. POLÉVKA; 2. Na smrku visí ŠÍŠKA; 3. Pták s černým peřím. KOS; 4. Na stole
ve váze jsou KVĚTINY; 5. Jehně, beran a OVCE; 6. Nástroj ke stříhání jsou NŮŽKY; 7. Na za-
lévání potřebuji KONEV; 8. Chodí do spíše na sýr. MYŠ.

Tajenka: Odpoledne u nás zazvonil LISTONOŠ.

10. Jaká písmena napíšete v neúplných slovech? Uhodnete hádanku?

Řešení: Na řemeni pušku, v oku dobrou mušku, vous má nepoddajný, říká se mu hajný.

učebnice

str. 20

11. Hádejte. Kdo bude mít bez chyby zapsaných pět a více odpovědí, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: 1. Na komíně si často staví hnízdo pták zvaný čáp. 2. Lékař mi vytrhl bolavý zub. 3. Maminka se
ptá: „Máš na ruce čisté nehty?“ 4. V zimě padá sníh. 5. Mona Lisa je známý obraz. 6. Pokáceli
strom a zůstal pařez. 7. Sněhulák má místo nosu mrkev. 8. Strom, na kterém rostou žaludy, je
dub. 9. Dole je podlaha, nahoře je strop. 10. Včely vytvářejí med.

12. Doplňte do slov správné písmeno.

Řešení: koš, muž, nůž; labuť, odpověď, síť; šíp, Jakub, slib; výkres, pařez, obraz; had, salát, drát; krev,
houf, dřív; hrách, pruh, strach.

13. a) Doplňte chybějící písmena ve jménech.

Řešení: Václav, Markétka, Anežka, Kryštof, Eliška, Jakub, Bedřich, Jindřich, Tomáš, Katka,
Oldřich, Miroslav.

14. Doplněte neúplná slova. Určete druh věty a doplňte znaménko za větou. Proveďte společnou kontrolu. Některé věty napište.

Řešení: Opatrně přeskoč práh./! – rozkazovací; Kdy utřeš prach? – tázací; Ořež si tužky./! – rozkazovací; Našli jsme hříbky a borůvky. – oznamovací; Šíp se zapíchl do středu terče. – oznamovací; Dej si na záda batoh./! – rozkazovací; Našel jsem lískový ořech. – oznamovací; Sed' klidně a piš./! – rozkazovací; Kdy upečeme chléb? – tázací; Na statku mají pro krávy chlív. – oznamovací.

15. Vyberte správné písmeno a zdůvodněte pravopis. Využijte kartičky se souhláskami. Potom pracujte s fólií.

Řešení: konev vody, usmaž řízky, známý hlas, pevná obuv, barevné obrázky, dřevěný plot, hodně ryb, vysoký sloup, hudební sluch, lískový ořech, ledový rampouch, zlý pes, hustá polévka, barevné kroužky, školní taška.

2. a) Doplněte přirovnání. Využijte slova z nabídky.

Řešení: Je chytrý jako liška. Mám hlad jako vlk. Má zrak ostrý jako rys. Bručíš jako medvěd.

Uč., str. 22–31 | II. VĚTA JEDNODUCHÁ A SOUVĚTÍ

1. b) Přečtete si vyprávění ještě jednou a vyhledejte ve větách slovesa.

Řešení: nadpis – vaří; 1. přijde, 2. bude, 3. chce, překvapit, 4. udělá, 5. našla, 6. zapsala (si), 7. vypravili (se), 8. připravila (si), 9. může (se), pustit, 10. zvládne.

c) Z kolika větných celků se vyprávění skládá?

Řešení: 10.

2. a) Doplněte do věty vhodné slovo z nabídky. Věty přečtete.

Řešení: Tatínek zavezl auto do garáže. Pes vyběhl z boudy. Na podzim vlaštovky odlétají na jih. Na hřišti si hrají děti. V noci svítí měsíc. Krejčí šije šaty. Zmije se vyhřívala na sluníčku. Jakub pomohl kamarádovi s příkladem. Paní učitelka psala s dětmi diktát.

b) Pokuste se do některých vět vymyslet další slovesa.

Řešení: 1. uklidil, 2. vyskočil, vylezl, 3. míří, 4. cvičí, běhají, jsou, se honí, 5. září, vyšel atd.

4. a) Složte ze slov na stejných lístcích věty. Pracujte ve dvojicích. Můžete soutěžit. (Domluvte si odměnu pro vítěze.)

Řešení: RŮŽOVÁ – V kleci na bidýlku sedí papoušek. ZELENÁ – Po dvoře poskakuje neposedné kůzle. MODRÁ – V oříšku byly růžové šaty se závojem.

b) Jedna věta je ze známé pohádky. Poznáte ji? Vyprávějte ji nebo si pohádku přečtete. Můžete si ji i zahrát nebo k ní nakreslit obrázky.

Řešení: 3. věta – Pohádka O Popelce.

5. Ze slov v rámečku sestavte větu podle zadání. Za větu napište správné znaménko. Po společné kontrole napište věty do sešitu a vyznačte slovesa.

Řešení: věta oznamovací: Jirka jde dnes do školy pěšky. / Dnes jde Jirka do školy pěšky.

věta rozkazovací: Obtáhni velká písmena zelenou pastelkou./!

věta tázací: Půjdeš si s námi zahrát fotbal?

věta přací: Kéž bych dostal z diktátu jedničku./!

1. b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Co dělá Lukáš rád? Sportuje. Kdo a kdy ho přihlásil do atletického oddílu? Rodiče, v první třídě. Jak se jmenuje trenér, který děti trénuje? Pan Jánský. Kterým sportovním disciplínám se Lukáš věnuje nejvíc? Běh a skok. Kdy a kam jedou s oddílem na závody? V sobotu do Zlína.

c) Vyznačte ve vyprávění všechna slovesa – podtrhněte je vlnovkou.

Řešení: Lukáš rád sportuje a ze všeho nejraději běhá. Již v první třídě ho rodiče přihlásili do atletického oddílu, kde malé sportovce trénuje pan Jánský, který to s dětmi opravdu umí. Lukáš se hned od začátku velmi snažil. Věnuje se zejména krátkým běhům a skoku do dálky. Nyní už patří k nejlepším ve své kategorii. Těší se na každé závody, protože téměř vždy získá nějakou medaili. Tuto sobotu jedou s oddílem do Zlína a Lukáš věří, že opět uspěje.

d) Svislými čarami oddělte věty v souvětí.

Řešení: Lukáš rád sportuje | a ze všeho nejraději běhá. Již v první třídě ho rodiče přihlásili do atletického oddílu, | kde malé sportovce trénuje pan Jánský, | který to s dětmi opravdu umí. Lukáš se hned od začátku velmi snažil. Věnuje se zejména krátkým běhům a skoku do dálky. Nyní už patří k nejlepším ve své kategorii. Těší se na každé závody, | protože téměř vždy získá nějakou medaili. Tuto sobotu jedou s oddílem do Zlína | a Lukáš věří, | že opět uspěje.

e) Rozhodněte, který větný celek je věta jednoduchá (VJ) a který souvětí (S). Zkratku запиšte do rámečku.

Řešení: Lukáš rád sportuje a ze všeho nejraději běhá. – S; Již v první třídě ho rodiče přihlásili do atletického oddílu, kde malé sportovce trénuje pan Jánský, který to s dětmi opravdu umí. – S; Lukáš se hned od začátku velmi snažil. – VJ; Věnuje se zejména krátkým běhům a skoku do dálky. – VJ; Nyní už patří k nejlepším ve své kategorii. – VJ; Těší se na každé závody, protože téměř vždy získá nějakou medaili. – S; Tuto sobotu jedou s oddílem do Zlína a Lukáš věří, že opět uspěje. – S.

f) Vyhledejte a přečtěte věty jednoduché.

Řešení: Lukáš se hned od začátku velmi snažil. Věnuje se zejména krátkým běhům a skoku do dálky.

g) Vyhledejte a přečtěte souvětí. Určete počet vět v souvětí.

Řešení: Lukáš rád sportuje a ze všeho nejraději běhá. – 2 věty; Již v první třídě ho rodiče přihlásili do atletického oddílu, kde malé sportovce trénuje pan Jánský, který to s dětmi opravdu umí. – 3 věty; Těší se na každé závody, protože téměř vždy získá nějakou medaili. – 2 věty; Tuto sobotu jedou s oddílem do Zlína a Lukáš věří, že opět uspěje. – 3 věty.

h) Na mapě ukažte město, kam jede Lukáš.

Řešení: Zlín.

i) Vyhledejte autobusové nebo vlakové spojení ze své obce do Zlína. Víte, kde a jak získáte potřebné informace?

Řešení: Např. www.idos.cz.

2. a) Přečtěte si vyprávění. Vyhledejte v něm slovesa a určete, který větný celek je věta jednoduchá a který je souvětí.

Řešení: 1. odcházejí – VJ, 2. těší se – VJ, 3. nastupují – VJ, 4. seznámí, pozdraví se – S, 5. začíná – VJ, 6. následuje – VJ, 7. mají, trénují – S, 8. soutěží, vydrží, – S, 9. následují – VJ, 10. ubíhá, blíží se, oznámí, končí – S.

b) V souvětích určete počet vět. Pracujte s fólií.

Řešení: Paní učitelka je seznámí s průběhem hodiny a na závěr nástupu se pozdraví. – 2 věty; Dnes mají děti s sebou švihadla a už pilně trénují přeskoky snožmo. – 2 věty; Děti soutěží, kdo vydrží nejdéle bez chyby. – 2 věty; Hodina rychle ubíhá, blíží se zvonění, které oznámí, že oblíbený tělocvik končí. – 4 věty.

c) Odpovězte na otázky:

Řešení: Kam odcházejí děti a proč? **Do tělocvičny na hodinu TV.** Jakým způsobem nastupují? **Do dvojřadu.** Co udělá paní učitelka? **Seznámí děti s průběhem hodiny.** Čím hodina po ukončení nástupu začíná? **Rozcvičkou.** Co mají dnes děti s sebou? **Švihadla.** V čem soutěží? **Kdo vydrží nejdéle skákat.** Je tento vyučovací předmět u dětí oblíbený? **Ano.**

3. a) Rozhodněte, který větný celek je věta jednoduchá a který je souvětí.

Řešení: Hází se to, střílí se to. – S; Kope se to, nejí se to. – S; Má to duši a nemá to uši. – S; Dobře se to kutálí. – VJ; Jen aby s tím naši kluci vždycky vyhráli. – VJ.

b) Uhadnete hádanku?

Řešení: MÍČ.

1. a) Najděte slova, kterými jsou věty spojeny v souvětí.

Řešení: 1. a, 2. nebo, 3. a, 4. že, 5. a, 6. že. Pozor ve 3. větě – první spojka *a* spojuje slova (Tomy a Anika).

b) Odpovězte na otázky.

Řešení: Co by si přáli Tomy s Anikou? **Nejraději by si šli hrát s Pipi.** K čemu asi chtějí děti Pipi přemluvit? **Chtějí, aby s nimi chodila do školy.** Poznali jste, z jaké knihy je tento úryvek? Četli jste ji? Vyprávějte. Pipi Dlouhá punčocha od Astrid Lindgrenové.

2. a) Přečtěte. Rozhodněte, zda vyznačené spojky spojují slova, nebo věty.

Řešení: ... vzbudila se a dívá se... – věty; ... dřív, aby nepřišla... – věty; ... knihovnu a městský úřad... – slova; ... sedmé, proto rychle... – věty; ... bačkoru, ale pravou... – věty; ... u postele ani u stolku... – slova; ... zem, aby se podívala... – věty; ... bačkorku, ale také míček... – slova.

3. a) Vlnovkou vyznačte slovesa. Rozhodněte, zda vyznačené spojky spojují slova, nebo věty. Do rámečku na konci řádku napište zkratku podle zadání: S – spojky spojují slova, V – spojky spojují věty. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: Pavel a Dana jdou do školy. – slova. Pavel vesele poskakuje a lící Daně zážitky z víkendů – věty. Dana neviděla svého kamaráda v sobotu ani v neděli. – slova. Pavel byl na výpravě se skautským oddílem a tam si s sebou mobil nebere. – věty. Vedoucí pro ně vždy připraví úžasné hry nebo je učí nové zajímavé věci. – věty. Pavel už například sám postaví stan a přípraví dřevo na oheň. – věty.

4. a) Řekněte, jaká písmena napíšete v neúplných slovech.

Řešení: 1. Zelenými, meči. 2. mečí, hlady, bučí. 3. Kamarádi, nesnáší.

b) Určete, který větný celek je věta jednoduchá a který souvětí.

Řešení: 1. prosekává – VJ, 2. není, mečí, bučí – S, 3. kamarádí se, nesnáší – S.

c) Uhodnete hádanku?

Řešení: TRÁVA.

1. Vyberte vhodnou spojku z nabídky a spojte věty jednoduché do souvětí.

Řešení: 1. ... a... 2. ..., ale... 3. ..., protože... 4. ... nebo... 5. ..., aby...

2. Pracujte společně. Napište na tabuli a na fólii vzorce souvětí, která jste vytvořili z vět jednoduchých ve cvičení 1.

Řešení: 1. V1 a V2; 2. V1, ale V2; 3. V1, protože V2; 4. V1 nebo V2; 5. V1, aby V2.

3. b) V každém souvětí vyhledejte a označte čárku (v případě, že tam je), spojovací výraz a znaménko za souvětím.

Řešení: Dědeček se chystá na ryby, **ale** marně hledá rybářský lístek. Kapra pustil, **protože** neměl správnou míru. Babička říká, **že** děda chodí na ryby, **aby** měl klid. Chci, **aby** mě vzal na ryby s sebou. Děda si bere udice a ukládá je do auta. Půjde několikrát, **protože** s sebou potřebuje hodně věcí.

c) Podtrhněte vlnovkou slovesné tvary.

Řešení: Dědeček se chystá na ryby, ale marně hledá rybářský lístek. Kapra pustil, protože neměl správnou míru. Babička říká, že děda chodí na ryby, aby měl klid. Chci, aby mě vzal na ryby s sebou. Děda si bere udice a ukládá je do auta. Půjde několikrát, protože s sebou potřebuje hodně věcí.

d) Na linku za souvětím napište jeho vzorec.

Řešení: Dědeček se chystá na ryby, ale marně hledá rybářský lístek. **V1, ale V2.** Kapra pustil, protože neměl správnou míru. **V1, protože V2.** Babička říká, že děda chodí na ryby, aby měl klid. **V1, že V2, aby V3.** Chci, aby mě vzal na ryby s sebou. **V1, aby V2.** Děda si bere udice a ukládá je do auta. **V1 a V2.** Půjde několikrát, protože s sebou potřebuje hodně věcí. **V1, protože V2.**

5. a) Doplňte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis neúplných slov. Nejprve pracujte samostatně, potom proveďte společnou kontrolu.

Řešení: Listí na břízách hodně prořídlo. Anička prožila o prázdninách u babičky mnoho krásných dní. Podzim je pryč, blíží se zima. Hynek ukázal Jirkovi známky a nálepky. Soutěžíme s chlapci ze sousední třídy. Sadaři říkají, že bude letos hodně ovoce. Trháme do košíku hrušky a švestky. Tatínek připravuje v kuchyni snídani. V zoo jsme viděli hrochy, zebry, žirafy a slony.

b) Vlnovkou podtrhněte slovesné tvary.

Řešení: Listí na břízách hodně prořídlo. Anička prožila o prázdninách u babičky mnoho krásných dní. Podzim je pryč, blíží se zima. Hynek ukázal Jirkovi známky a nálepky. Soutěžíme s chlapci ze sousední třídy. Sadaři říkají, že bude letos hodně ovoce. Trháme do košíku hrušky a švestky. Tatínek připravuje v kuchyni snídani. V zoo jsme viděli hrochy, zebry, žirafy a slony.

c) Rovnou čarou podtrhněte spojky.

Řešení: Listí na břízách hodně prořídlo. Anička prožila o prázdninách u babičky mnoho krásných dní. Podzim je pryč, blíží se zima. Hynek ukázal Jirkovi známky a nálepky. Soutěžíme s chlapci ze sousední třídy. Sadaři říkají, že bude letos hodně ovoce. Trháme do košíku hrušky a švestky. Tatínek připravuje v kuchyni snídani. V zoo jsme viděli hrochy, zebry, žirafy a slony.

d) Určete, které větné celky jsou věty jednoduché a které souvětí.

Řešení: Listí na břízách hodně prořídlo. – VJ. Anička prožila o prázdninách u babičky mnoho krásných dní. – VJ. Podzim je pryč, blíží se zima. – S. Hynek ukázal Jirkovi známky a nálepky. – VJ. Soutěžíme s chlapci ze sousední třídy. – VJ. Sadaři říkají, že bude letos hodně ovoce. – S. Trháme do košíku hrušky a švestky. – VJ. Tatínek připravuje v kuchyni snídani. – VJ. V zoo jsme viděli hrochy, zebry, žirafy a slony. – VJ.

e) U souvětí napište jejich vzorec.

Řešení: Podzim je pryč, blíží se zima. – V1, V2. Sadaři říkají, že bude letos hodně ovoce. – V1, že V2.

učebnice — OPAKOVÁNÍ — str. 30 — OPAKOVÁNÍ —

1. Do souvětí doplňte vhodné spojky. Ke každému souvětí přiřadte obrázek.

Řešení: a) protože – dort; b) ale – pero; c) nebo – kniha.

2. Vyberte si jedno souvětí ze cvičení 1 a rozdělte je na věty jednoduché.

Řešení: Např. Maminka peče dort. Můj bratr má zítra narozeniny.

3. Přiřadte k sobě vždy dvě věty jednoduché a vytvořte souvětí. Použijte vhodnou spojku z nabídky.

Řešení: Venku se ochadilo, a tak si Jáchym oblékl bundu. Petr snědl tři chleby, protože měl veliký hlad. Můžeš jít s kamarádem ven, když si uklidíš nepořádek v pokoji. Pavel si chtěl koupit míč, ale neměl dost peněz.

učebnice — OPAKOVÁNÍ — str. 31 — OPAKOVÁNÍ —

4. Rozlišujte věty jednoduché (VJ) a souvětí (S).

Řešení: 1. VJ; 2. VJ; 3. S; 4. VJ; 5. VJ; 6. S; 7. VJ; 8. S; 9. VJ.

5. V souvětích vyznačte slovesné tvary (podtrhněte je vlnovkou) a spojky (zakroužkujte). Za každé souvětí napište jeho vzorec.

Řešení: 1. koupila, kreslí, protože; V1, protože V2. 2. plánoval, prší, ale; V1, ale V2. 3. vyvedl, rozjel se, a; V1 a V2.

Uč., str. 32–40 | III. NAUKA O SLOVĚ

učebnice — str. 32 —

2. a) Najděte a přečtěte věty jednoduché.

Řešení: Paní učitelka má pro děti překvapení. Ve třídě vypukne vřava. Před školou dostane každá dvojice od paní učitelky obálku se zašifrovanou zprávou. Jaké překvapení na ně asi čeká? To už musí děti vyluštit samy. Bez práce nejsou koláče.

1. **Doplňte slova souřadná a slovo nadřazené. Pracujte s fólií.**

Řešení: Souřadná slova: Citroën, Fiat, Hyundai, Mazda, Mercedes, Opel, Renault, Nissan, Peugeot atd.
Nadřazené slovo: značky aut.

2. **Která slova k sobě patří? Doplňte do slov chybějící písmeno a запиšte je do sloupečků ke správnému slovu nadřazenému. Pracujte s fólií.**

Řešení: potraviny – chléb, řízky, tvaroh; zelenina – salát, mrkev, ředkev; ovoce – rybíz, borůvky, hruška; školní potřeby – tužka, taška, knížka.

3. **Přečtěte si řady slov. Jedno slovo do řady nepatří. Škrtněte ho. Na linku na konci řádku napište slovo nadřazené. Proveďte společnou kontrolu. Kdo bude mít cvičení celé správně nebo s jednou chybou, dostane od víly hvězdičku.**

Řešení: pes, kočka, kůň, kos, sněhuťák, tygr – zvíře
štika, sumec, kapr, kachna, candát – ryba
leden, úterý, září, červen, listopad – měsíc
plavání, bruslení, čtení, běh, lyžování – sport

1. **b) Odpovězte na otázky:**

Řešení: Kolik sester má princezna Blaženka a jaké jsou? Pokuste se jim vymyslet jména. Vymyslete také název jejich království. **5 sester. Milá, hodná, vlídná, přátelská a vstřícná.** Jmenujte další pohádky, ve kterých vystupují princezny. **Např. O Zlatovlásce, Princové jsou na draka.** Máte rádi pohádky a fantastické příběhy, ve kterých vystupují nadpřirozené bytosti? Vyprávějte nebo si přineste knížku a přečtěte úryvek. **Individuální.**

c) Z vyprávění vyberte slova podobného významu.

Řešení: milá, hodná, vlídná, přátelská, vstřícná.

2. **Hledejte dvojice slov se stejným nebo podobným významem. Zapište je.**

Řešení: 1. málo || trochu, fotbal || kopaná, cesta || silnice, vlhko || mokro, dým || kouř.
2. jít || kráčet, teplá || vlažná, říct || sdělit, špatně || chybně, trhat || rvát.

3. **Uvedená slova nahradte slovy stejného nebo podobného významu. Pište do sešitu.**

Řešení: chlapec || kluk, odvážný || statečný, velký || obrovský, pořád || stále, zlý || škaredý, kamarád || přítel.

1. **b) Vyhledejte ve větách slova opačného významu.**

Řešení: světlo × tma, jasno × zamračeno, spí × bdí, vytažená × zatažená, vlevo × vpravo, studený × horký.

c) Co zlepšilo náladu Lukášovi?

Řešení: Příchod usmívající se matky.

2. **K uvedeným slovům vyberte ze slov na řádku slovo s opačným významem.**

Řešení: blízký: hodný – **daleký** – odloučený zima: chladno – **teplo** – sychravo
špatný: **dobrý** – zlý – zkažený tichý: **hlučný** – mírný – klidný
ráno: tma – **večer** – dopoledne obratný: zručný – **nešikovný** – chytrý

3. **Slova v rámečcích nahradte slovy protikladnými. Pište do sešitu.**

Řešení: ano × ne, černá × bílá, mluví × mlčí, dole × nahoře, hluk × ticho, teplo × zima, čistý × špinavý.

1. **b) Z vyprávění vypište podtržená slova. Najděte jejich společnou část (kořen) a označte ji.**

Řešení: Les-nících, po-les-ný, les-ní, les-ník, za-les-nit, les-e, les-ní, les-íček.

c) Říkejte, z jakých částí (předpona, kořen, přípona) jsou jednotlivá příbuzná slova složena.

Řešení: Les-nících, po-les-ný, les-ní, les-ník, za-les-nit, les-e, les-ní, les-íček.

2. Přečtěte si cvičení. U vyznačených slov hledejte společnou část – kořen.

Řešení: a) hrad – hradiště, hrad, hradbami, předhradí, hradní, ohrady; b) let – letišti, letecký, letadlech, letušky; c) sko – skoky, výskoku, doskočit, přeskočil, doskočiště.

3. Slova opište do sešitu. Barevně vyznačte stejné slovní kořeny. Slova příbuzná napište na tabuli do sloupců. Vyhledejte v nich předponu, kořen a příponu.

Řešení: led-ní, ná-led-í, led-ový, led-nice; vod-opád, po-vod-eň, vod-ník, vod-ojem; rod-iště, ná-rod-ní, rod-ina, ná-rod.

4. Připojte k vagonku s kořenem -vod- další vagonky s předponou nebo příponou a vytvořte co nejvíce slov příbuzných. Použijte je ve větách.

Řešení: návod, vývod, úvod, závod, převod / vodník, vodárna, vodit / úvodník, závodník, závodit, závodíště, převodník, převodiště.

5. Přečtěte si vyprávění. Hledejte v něm slova příbuzná.

Řešení: rozvodnil, voda, povodeň, vodníka, vodácký, vodní příval zastavit, vodo, voděnko, rozvodněný.

1. a) Přečtěte si vyprávění a společně odpovzte na otázky pod textem. Potom se pusťte samostatně do plnění úkolů.

Řešení: Ve kterém ročním období se odehrává tento příběh? **Zima.** Co se Bob a Bobek rozhodli podniknout? **Pojedou na hory.** Kde na svoje plány vezmou peníze? **Budou pracovat u lanovky, odklízet sníh, uklízet v hotelu.** Pokuste se vymyslet název příběhu. **Např. Velké plány.**

b) K tučně vyznačeným slovům napište slova protikladná. Za každou správnou dvojici získáte jeden bod.

Řešení: probudil × usnul, hezky × škaredě, teplíčku × zimě, pod × nad, ven × dovnitř, bílo × černo, každý × žádný, pracovat × odpočívat.

c) K podtrženým slovům napište slova souznačná, pište dvojice slov. Za každou správnou dvojici získáte jeden bod. Vybírejte z nabídky.

Řešení: rána × jitra, probudil × procitl, vyšplhali × vylezli, hezky × pěkně, vezmeme × získáme, odklízet × odhrabat.

d) Najděte a opište dvě věty jednoduché. Každou napište na jeden řádek.

Řešení: Např. Leželi hezky v teplíčku pod půlmetrovou sněhovou závějí. Všude bylo bílo.

e) K poslednímu souvětí napište větný vzorec.

Řešení: A tak si vzali lyže a boby a vyrazili do hor. 1H a 2H.

3. Ke slovům souřadným napište slovo nadřazené. Za každé získáte bod.

Řešení: jablko, hruška, švestka, jahoda, višně – **ovoce**; lyžování, bruslení, skoky na lyžích, hokej – **zimní sporty**; kladivo, šroubovák, pila, bruska, pilník – **nářadí**.

4. Ke slovům napište tři slova podřazená. Za každé získáte bod.

Řešení: zelenina – mrkev, kedlubna, petržel.
školní potřeby – **pouzdro, sešit, učebnice.**
nealkoholické nápoje – **mléko, voda, čaj.**

Uč., str. 41–84 | IV. ŘADY VYJMENOVANÝCH SLOV**1. a) Přečtěte si text a vyhledejte slova příbuzná se slovem *mlyn*.**

Řešení: mlynář, mlynářkou, mlynářovi, mlýnici, mlýnského.

b) V tučně vyznačených slovech určete druhy hlásek.

<i>Řešení:</i> T (souhl. tvrdá)	K (souhl. tvrdá)	Z (souhl. obojetná)	S (souhl. obojetná)
I (samohl. krátká)	L (souhl. obojetná)	A (samohl. krátká)	E (samohl. krátká)
CH (souhl. tvrdá)	A (samohl. krátká)	Č (souhl. měkká)	T (souhl. tvrdá)
O (samohl. krátká)	P (souhl. obojetná)	N (souhl. tvrdá)	M (souhl. obojetná)
	O (samohl. krátká)	O (samohl. krátká)	Ě (samohl. krátká)
	T (souhl. tvrdá)	U (samohl. krátká)	N (souhl. tvrdá)
			Í (samohl. dlouhá)

c) Napište větný vzorec podtrženého souvětí.

Řešení: 1H ani 2H.

d) Vyhledejte pět podstatných jmen a pět sloves.

Řešení: Podstatná jména např. roklíně, řece, mlynář, mlynářkou, děti, čerti. Slovesa např. stojí, nežije, neběhají, usadili, probudí.

e) Zopakujte si rozdělení souhlásek, jednotlivé skupiny napište do sešitu.

Řešení: tvrdé souhlásky: h, ch, k, r, d, t, n.

měkké souhlásky: ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň.

obojetné souhlásky: b, f, l, m, p, s, v, z.

2. Řekněte, které slovo do řady nepatří. U každé řady slov najděte kořen.

Řešení: a) sáček, kořen -pytl- b) bydlet, kořen -byt- c) učitel, kořen -žák- d) dveře, kořen -dřev-.

učebnice

str. 43

1. Přečtěte si říkanku, všimněte si vyznačených slov. Odůvodněte pravopis.

Řešení: bych, byl, kdybych, abych, odbyť, bych, nezbývá, pobýt – tvary slovesa být, musí být -y.

2. Doplněte neúplná slova, zdůvodněte pravopis. Doplněná slova napište.

Řešení: Kdybych mohl, šel bych s tebou. Nikdo už ve třídě nebyl. Na podzim bývají mlhy. Chtěl bych, aby už byly Vánoce. Byli bychom rádi, kdybys tady s námi zůstal. Kdyby dnes bylo hezky, šli bychom se odpoledne projít. Půjčil bys mi tužku? Petr by mohl přijít také. Kdybychom si pospíšili, mohli bychom ten vlak ještě stihnout. Byla teta doma, nebo nebyla?

3. Doplněte i, í / y, ý. Zdůvodněte. Pracujte nejprve samostatně. Proveďte společnou kontrolu. Kdo nemá chybu, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: Učil jsem se bít na bubny. V šatně nikdo nebyl. Svého koně bych nikdy nebil. Zvony byly na poplach. Byli jsme v kině. Babička u nás pár dní pobyla. Ta puška je nabitá. Na policiče přibyly nové hrnečky. Dobil jsem si baterii. Hrad se nikomu nepodařilo dobýt. Marek práci odbyl. Hráli jsme odbíjenou. Ve škole jsem nabyl mnoho vědomostí.

učebnice

str. 44

2. Vyberte do věty správné slovo, odůvodněte pravopis.

Řešení: Bydlím ve velkém bytě. Je to příjemné bydlení. Paní bytná mi nabídla čaj. O dům se stará bytové družstvo. Praha má mnoho obyvatel. Rádi hraje vybíjenou. Na dovolené jsme měli pěkné ubytování. Na věži odbila celá hodina. Sousední byt obývá pan Dvořák. Koupili jsme koberec do obývacího pokoje.

3. Do vět doplňte tvary slov být, bydlet, obyvatel, byt. Využijte slova z nabídky. Pište nejprve samostatně. Proveďte společnou kontrolu. Kdo bude mít úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: V neděli jsme byli na výletě. Babička bydlí v malé chaloupce. Tatínek sám vymaloval celý byt. Naše obec má čtyři sta obyvatel. Byl jsi už dnes nakoupit? Bydlíš ve městě, nebo na vesnici? Místní obyvatelé se sešli na návsí. Z našeho bytu je hezký výhled na celé město.

učebnice

str. 45

2. a) Přečtěte si vyprávění. Doplněte i, í / y, ý.

Řešení: Strýc Zbyněk žije už patnáct let v Austrálii. Na své dobytčí farmě chová ovce a hovězí dobytěk. Pro svoji rodinu postavil uprostřed pastvin krásný dům. Strýc byl původně truhlářem a vyráběl nábytek. Uměl si proto většinu nábytku do domu vyrobit sám. I ve svém novém bydlišti má truhlářskou dílnu. Dobytčářství je však namáhavá a zodpovědná práce, a tak strýci na jiné zájmy nezbývá mnoho času.

b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Jak se jmenuje Lukášův strýc? **Zbyněk**. Kde nyní žije? Jak je v nové zemi dlouho? **V Austrálii, patnáct let**. Co zde dělá? **Chová ovce a hovězí dobytek**. Jaké bylo jeho původní povolání? **Truhlář, vyráběl nábytek**.

c) Ve vyprávění vyhledejte podstatná jména a slovesa.

Řešení: **Podstatná jména:** Lukáš, strýc, Zbyněk, lev, Austrálii, farmě, ovce, dobytek, rodinu, pastvin, dům, strýc, truhláře, nábytek, nábytku, domu, bydlišti, dílnu, dobytkařství, práce, strýci, zájmy, času; **Slovesa:** vypravuje, žije, chová, postavil, byl, vyrobil, uměl, vyrobil, má, je, nezbývá.

d) Vyhledejte na mapě světa Austrálii. Jak se nazývá nejznámější zvíře, které zde žije?

Řešení: Klokán.

3. Doplňte. Pracujte společně, využijte kartičky. Potom pište samostatně. Provedte kontrolu. Kdo bude mít úkol správně, dostane hvězdičku.

Řešení: byla doma, velký zbytek, vaječný bílek, sbírka známek, útulný příbytek, koupit nábytek, bílá stěna, dobytčí farma, velký byt, všichni obyvatelé, nabíječka na mobil, přišel bych zítra, sbírka známek, starobylá truhla, dřevěné bydlo, moje bydliště, přibít hřebík, dávná bitva, zbytečně neutrácej.

učebnice

str. 46

2. Doplňte věty vhodnými slovy z nabídky. V neúplných slovech doplňte *i, í / y, ý*. Využijte kartičky, potom pracujte s fólií.

Řešení: Bydlíme v **Bystřici** pod Hostýnem. Znáš pohádku Dlouhý, Široký a **Bystrozraký**? Babička pěstuje na zahrádce **byliny**. Mám rád starobylé **obyčeje**. V horské **bystřině** bývá voda studená. Večer obyčejně pijeme **bylinkový** čaj. Dědeček mi vyprávěl **neobyčejný** příběh. Kráva žere **býlí**.

3. Doplňte do vět vhodné slovo. Píšte nejprve samostatně. Za každé správně doplněné slovo získáte jeden bod. Provedte společnou kontrolu. Kdo bude mít alespoň 8 bodů, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: Na zahrádce pěstujeme léčivé **byliny**. Naše obec má pět set **obyvatel**. Ve vajíčku je žloutek a **bílek**. Opak ke slovu černá je **bílá**. Prarodiče jsou dědeček a **babička**. Býk, kráva a tele jsou hovězí **dobytěk**. Prudký potok tekoucí z hor je horská **bystřina**. Slovo podobného významu ke slovu chytrý je **bystrý**. Rozkrajování jablka je vánoční **obyčej**.

učebnice

str. 47

2. Doplňte *i, í / y, ý*. Využijte kartičky. Potom napište do sešitu.

Řešení: velký býk, dlouhý bič, hnědá kobyła, město Přibyslav, milá babička, býčí zápasy, luční kobyłka, vybíhá do kopce, zbývají dvě minuty, býčí rohy, bílý sníh, řemeny z býčí kůže, pobízela kobyļu do klusu, rozbil talíř, sušené bylinky, starobylý zvyk, přibyslavská továrna, kobylí mléko, pražská čtvrť Kobyly, moravská obec Kobyly.

učebnice

str. 50

1. b) Vysvětlete význam slov *pomine* a *nečas*.

Řešení: pomine – stát se minulostí; nečas – špatné počasí (toto slovo má více významů).

2. a) Přečtete si vyprávění. Doplňte *i, í / y, ý*. Využijte kartičky. Potom pište samostatně.

Řešení: **Slyšeli** jsme od místních **obyvatel**, že je tu někde starý **mlýn**. Začalo se **blýskat**, tak jsme jeli do **mlýna** autem. Cesta trvala chvíli, bylo to opravdu **blízko**. Přivítal nás **mlynář** v **bílé mlynářské** čepici. Ukázal nám **mlýnici** i **mlýnské kolo**. Řekl nám, že ve **mlýně** se dá stále ještě **mlít obilí**. Potom nás paní **mlynářka** pozvala na svačinu. V kuchyni jsme viděli i **starobylé** nádobí a ruční dřevěný **mlýnek** na kávu. Zkusila jsem kávu **umlít**.

b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Kam se Jana s rodiči vypravila a proč? **Do mlýna**. Bylo to daleko? **Bylo to blízko**. Kdo je zde přivítal? **Mlynář**. Co všechno viděli? **Starobylé nádobí a dřevěný mlýnek**. Co si Jana vyzkoušela? **Umlít kávu**.

c) Ve větách společně vyhledejte slovesa a podstatná jména.

Řešení: **Slovesa:** slyšeli jsme, je, začalo se blýskat, jeli, trvala, bylo, přivítal, ukázal, řekl, dá, mlít, pozvala, jsme viděli, zkusila jsem umlít.

Podstatná jména: Jana, návštěva, mlýně, obyvatel, mlýn, mlýna, autem, cesta, chvíli, mlynář, čepici, mlýnici, kolo, mlýně, obilí, paní, mlynářka, svačinu, kuchyni, nádobí, mlýnek, kávu, kávu.

d) Vyhledejte věty jednoduché. Tři věty jednoduché napište.

Řešení: Přivítal nás mlynář v bílé mlynářské čepici. Ukázal nám mlýnici i mlýnské kolo. Potom nás paní mlynářka pozvala na svačinu. V kuchyni jsme viděli i starobylé nádoby a ruční dřevěný mlýnek na kávu. Zkusila jsem kávu umlít.

učebnice

str. 51

1. b) Proč myslíte, že Petr spěchá za Vaškem? O čem spolu mohou hovořit? Zúčastnili jste se vy sami někdy nějakého turnaje?

Řešení: Petr spěchá za Vaškem, protože bude končit přestávka a Vašek zajde do třídy. Hovořit budou o turnaji.

2. a) Doplňte i, í / y, ý. Pište samostatně. Provedte společnou kontrolu.

Řešení: spolykal dvě porce dortu, na podzim padá listí, uplynula další hodina, na jaře kvetou lípy, neplýtvej jídlem, čte už plynule, splnit slib, doma máme plynový sporák, umím dobře splývat, lízat jahodové lízátko, pes je dobrý hlídač, vyplynulo to z našeho jednání, vybudovali plynovod, hovoří plyně anglicky, nemocná Eliška se zalyká kašlem, zkontrolovat plynoměr, záhon tulipánů.

b) Vyhledejte tvary slova *plynout* a slova s ním příbuzná.

Řešení: uplynulo, plynule, plynové, vyplynulo, plynovod, plyně, plynoměr.

c) Vyhledejte a napište slova s i, í po l.

Řešení: listí, lípy, slib, lízat, lízátko, hlídač, anglicky, Eliška, tulipánů.

3. b) Vyhledejte tvary vyjmenovaných slov.

Řešení: plyne, mlýny, blýská se.

c) Přísluví a rčení vysvětlete.

Řešení: Čas plyne jako voda. – Čas plyne stále dopředu a rychle jako řeka.

Boží mlýny melou pomalu, ale jistě. – Může to trvat dlouho, ale dopadne to spravedlivě.

Blýská se na lepší časy. – Brzy bude lépe. Bude se dařit.

učebnice

str. 52

2. a) Doplňte i, í / y, ý. Pravopis odůvodněte.

Řešení: Na rybníku plavou lysky. Kolem cesty rostly lísky, ale lískové oříšky nebyly zralé. Včera Magda jezdila na černém koni s bílou lysinkou. Naše kočka Líza se ráda lísá. Hráč si poranil lýtkový sval. Libor se smutně rozvzlykal. Lysá hora je nejvyšší vrchol Beskyd.

b) Přečtete si věty znovu a vyhledejte v nich slovesa. Rozlišujte věty jednoduché a souvětí. U souvětí napište na tabuli větný vzorec. Věty jednoduché přepište do sešitu a podtrhněte v nich vlnovkou slovesný tvar.

Řešení: Slovesa: plavou, rostly, nebyly, jezdila, se lísá, poranil si, rozvzlykal se, je.

Věta jednoduché: Na rybníku plavou lysky. Včera Magda jezdila na černém koni s bílou lysinkou. Naše kočka Líza se ráda lísá. Hráč si poranil lýtkový sval. Libor se smutně rozvzlykal. Lysá hora je nejvyšší vrchol Beskyd.

Souvětí: Kolem cesty rostly lísky, ale lískové oříšky nebyly zralé. – 1H, ale 2H.

c) Ve větách vyhledejte podstatná jména.

Řešení: rybníku, lysky, cesty, lísky, oříšky, Magda, koni, lysinkou, kočka, Líza, hráč, sval, Libor, hora, vrchol, Beskyd.

3. a) Doplňte i, í / y, ý. Pište samostatně. Provedte společnou kontrolu.

Řešení: neslyšně se plížil, venku se blýská, neplýtvej časem, dobrý hlídač, jeho hlas byl sotva slyšet, kvetoucí lípy, poraněné lýtko, lískové oříšky, kůň s bílou lysinkou, pes se ke mně lísal, polykej pomalu, čti plynule, Lída vzlykala, to ti slibuji, nablýskané auto, už je to blízko, naučil se splývat, je mi to líto, pracuje v plynárně, nám se tam líbilo.

učebnice

str. 53

2. Doplňte věty, využijte slova z nabídky.

Řešení: Líbí se mi rohože a tašky z **lýka** nebo **lýčí**. Pračlověk **líčil** pasti na zvěř. Herec si před vystoupením **nalíčil** obličej. Tatínek nám **vylíčil** zajímavou příhodu z mládí. Z **lýčí** nebo **lýka** umí lidé vyrábět mnoho věcí. Maminka si před zrcadlem ráno **líčí** oči.

3. a) **Doplňte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis. Nejprve využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu.**

Řešení: nové lyže, splnit slib, plyšová hračka, políbil nevěstu, polykat léky, babiččin byt, lívance s jahodami, obyčejná tužka, rozbité okno, noční liják, hovoří plynule španělsky, lyžařské závody, byl dobře slyšet, kobylka s bílou lysinou, čas rychle plyne, zabil mouchu, blízký hrad, býložravý dobytek, lízátko, plynový vaříč.

- b) **Vypište do sešitu slova s *i, í* po *b* a obtáhněte barevně slabiky *bi, bí*.**

Řešení: políbil, babiččiny, rozbité, zabil.

- c) **Vypište do sešitu slova s *i, í* po *l* a obtáhněte barevně slabiky *li, lí*.**

Řešení: slib, políbil, lívance, liják, blízký, lízátko.

učebnice

str. 54

2. **Zahrajte si hru jako Lukáš. Pracujte ve dvojicích. Připravte si očíslované lístky a vytvořte věty. (Některé věty se mohou sestavit více způsoby.) Svoje věty porovnejte s ostatními dvojicemi. K větám můžete dokreslit obrázky.**

Řešení: 1. Nákladní vlak projel dlouhým tunelem. 2. Moje sestra Kamila umí krásně zpívat. 3. Kamarád Lukáš hraje rád fotbal. 4. Jana včera zalévala na zahradě rajčata. 5. Černá kočka nám přeběhla přes cestu. 6. Výletní loď pluje po řece. 7. První jarní květiny už kvetou. 8. Kluci pletou z vrbového proutí pomlázku. 9. Eva kreslí nejraději koně. 10. Čerstvě upečené koláče leží na stole.

učebnice

str. 56

2. **Do vět doplňte vhodná slova. Vybírejte z nabídky. Některé věty napište.**

Řešení: Také **my** vám můžeme pomoci. Nemůžeš hned **mít** všechno, co bys chtěl. Včera jsem si **myl** vlasy. Můžeš **mi** poradit s příkladem? Myslím, že v tomto případě se Jakub **mýlí**. Zítra přijede moje **milá** babička. Pomoz bratrovi po večeři **umýt** nádobí. Náš pan učitel je velmi **milý**.

učebnice

str. 57

3. a) **Doplňte *i, í / y, ý*. Nejprve využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu.**

Řešení: Starý parní vláček se vlekl hlemýždím tempem. Ježek i krtek jsou hmyzožravci. Napiš mi svoji adresu. Už umím dobře plavat. Běželi jsme do kopce jako hbité myšky. Na stole stála mísa s ovocem. **My** zítra půjdeme do kina. To je zajímavá myšlenka. Princezna Lada měla **myší** kožíšek. Milan a Miloš jsou dvojčata. Míša nakreslila malé hlemýždátko.

- b) **Odpovězte na otázky.**

Řešení: Čím se živí krtek a ježek? Jsou **hmyzožravci**. Jak se jmenují dvojčata? **Milan a Miloš**. Co nakreslila Míša? **Malé hlemýždátko**. Co znamená „vlekl se hlemýždím tempem“? **Jde příliš pomalu**.

učebnice

str. 58

2. a) **Doplňte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu.**

Řešení: zamykat a odemykat dveře, po hádce se usmířili, vysmýčít celý dům, vybírat mýtné, minulý týden, smýkat smyčcem po strunách, navštívili i Vysoké Mýto, pramínek vlasů, to je nesmysl, lesní mýtina, dostal na náledí smyk, veselý smích, zamíchat karty, smyčcové nástroje, neomylně ho poznal, vymýcený les, proč se mi posmíváš, Milena se mýlí, Milada smýkla těžkým batohem.

učebnice

str. 59

1. b) **V textu vyhledejte podstatná jména.**

Řešení: procházku, zámku, Litomyšli, vítr, Jaro, ptáčkové, chmýří, Noc, oheň, děda, chladem.

- c) **Najděte na mapě České republiky Litomyšl. V tomto městě se narodil jeden významný hudební skladatel. Znáte jeho jméno?**

Řešení: Bedřich Smetana.

2. a) **Doplňte i, í / y, ý. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Provedte společnou kontrolu. Kdo má úkol správně, dostane od víly hvězdičku.**

Řešení: ochmýřené ptáče, brzy se stmívá, milé děti, myslím to vážně, zamykat klíčem, nachomýtl se tam, nepříjemný hmyz, letící chmýří, zámek v Litomyšli, rozdmýchal oheň, zlomyslný Pavel, bratr Přemysl, horský průsmyk, minulý rok, chlazená minerálka, namyšlená Miluše.

- b) **Co znamená, když je někdo zlomyslný a namyšlený?**

Řešení: *zlomyslný* – člověk, který chce úmyslně poškodit druhého, úmyslně jinému konat zlo.

namyšlený – člověk, který si o sobě myslí, že je lepší než ostatní a dává to druhým najevo.

3. a) **Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte.**

Řešení: mydlinky, mistr, kominík, neomylný, namíchat, přemýšlí, mince, mistička, myšák, minule, myslivna, důmyslný, dmýchadlo, chmýříčka.

- c) **Slova запиšte seřazená podle abecedy.**

Řešení: dmýchadlo, důmyslný, chmýříčka, kominík, mince, minule, mistička, mistr, mydlinka, mylivec, myšák, namíchat, neomylný, přemýšlí.

učebnice

str. 61

1. b) **Vysvětlete slovní spojení *neznal míru*.**

Řešení: Člověk neví, kdy má dost.

- c) **Vysvětlete přísloví *Pýcha předchází pád*.**

Řešení: Pyšný člověk špatně dopadne.

2. **Vyberte do věty správné slovo, odůvodněte pravopis.**

Řešení: *Pýcha* (jako vlastnost) patří ke špatným lidským vlastnostem. Keř šípkové růže nás *píchá* (trny jsou ostré) do prstů. Rádi si hrajeme na pláži na *písku* (směs kamínků). Krávkové zůstaly na *pysku* (na rtu) zbytky trávy.

3. b) **Odpovězte na otázky:**

Řešení: Kde žije ptakopysk? **Jen v Austrálii.** Jak se rodí jeho mláďata? **Z vejce.** Čím se po vylíhnutí živí? **Mateřským mlékem.** Co má mezi prsty? **Má plovací blány.** Víte proč? **Aby se mohl lépe pohybovat ve vodě.**

učebnice

str. 62

2. a) **Doplňte do vět vhodná slova z nápořky. Doplněte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis.**

Řešení: Pepík píše písmenka do **pisanky**. **Netopýr** je savec, který vypadá jako okřídlená myš. Karlík si v nových nablýskaných botách **pyšně** vykračoval. Z **opylených** květů se později tvoří plody. Slepýš se **neslyšně** pohyboval trávou. Lída klopýtla a při pádu si poranila **lýtko**. Žíznivý chlapec pil a hlasitě **polykal**. Zámečník **pilníkem** opiloval část kovové trubky. **Včely** jsou nejdůležitější opylovači. U moře jsme na pláži stavěli hrady z **písku**.

- b) **Vyhledejte a napište do sešitu čtyřslabičná slova.**

Řešení: nablýskaných, vykračoval, opylených, pohyboval, poranila, opiloval.

- c) **Vyhledejte slovo šestislabičné.**

Řešení: nejdůležitější.

učebnice

str. 63

1. b) **Víte, kdo je šerif a jaká je jeho práce? Ve které zemi ho ještě můžete potkat?**

Řešení: V USA vedoucí úředník bezpečnostní služby v určitém místě či oblasti. V USA, v Anglii.

2. b) **Víte, co znamená sudý a co lichý počet?**

Řešení: Sudý počet se dá dělit dvěma beze zbytku.

3. a) **Řekněte, jaké písmeno napíšete v neúplných slovech.**

Řešení: Není všechno zlato, co se třpytí. Roznesli jsme je na kopytech. Nekupuj zajíce v pytlí.

- b) **Uvedená přísloví a rčení zkuste vysvětlit.**

Řešení: Není všechno zlato, co se třpytí. – **Ne vše, co se zdá jako výhodné a dobré, ve skutečnosti pak takové je;** Roznesli jsme je na kopytech. – **Zdrcující porážka;** Nekupuj zajíce v pytlí. – **Neber něco, o čem nic nevíš, nejprve si to ověř.**

4. a) **Doplňte i, í / y, ý. Využijte kartičky. Potom pište samostatně.**

Řešení: pískal písničku, pyšný člověk, malé kopýtko, papírový pytel, ocásek slepýše, jemný písek, pilný žák, žlutý pyl, ostrá pilka, rybářská třpytka, klopýtl o schod, slepil papír lepidlem, upiloval zámek, byla pyšná, zabil komára, zbytek jídla, přepychový příbytek, zaječí pysk, pitná voda.

učebnice

str. 64

2. a) **Přečtěte. Vyhledejte vyjmenované slovo.**

Řešení: Slovo **pykat** znamená být potrestán. Výše trestu záleží na závažnosti přestupku. Děti jsou potrestané nejčastěji zákazem oblíbené činnosti. Dospělí mohou skončit i ve vězení. **Pykat** za přestupek mohou i sportovci. Například hokejisté jsou vyloučeni na určitou dobu ze hry.

3. a) **Doplňte i, í / y, ý. Využijte kartičky. Pak pište samostatně. Provedte společnou kontrolu. Kdo má úkol správně, dostane od víly hvězdičku.**

Řešení: odpykat si trest, vytrhávat pýr, milý dopis, ušpiněná písanka, klopýtavá chůze, vypít čaj, velký pytel, kůň je lichokopytník, úspěšný spisovatel, pilný žák, důležitý spis, zpytovat svědomí, zapýřený záhon, čitelný podpis, třpytivý plíšek, radostí vypískl, včely opylují květy.

učebnice

str. 65

2. a) **Doplňte i, í / y, ý. Pište samostatně. Provedte společnou kontrolu.**

Řešení: pýřil se studem, propisovací tužka, pytlík hub, rozčepýřené vlasy, pyšná dívka, píchl se o trn, těžký pytel, hromádka pilin, pilka k řezání větviček, načepýřený vrabčák, klopýtl přes pařez, záhon zarostlý pýrem, Terezka se zapýřila.

3. **Pomocí předpon tvořte slova příbuzná. Vymyslete s nimi věty.**

Řešení: nepil, dopil, upil, ubyl, přibyl, dobyl, umyl, smyl, nemyl.

4. a) **Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Provedte společnou kontrolu. Kdo bude mít úkol správně, dostane od víly hvězdičku.**

Řešení: pilník, houba pýchavka, písťalka, pytlík, papír, myšlenka, namydřit, minuta, slimák, hlemýžď, bitva, polibek, liška, zatřpytit se, mlynář, bylinka, písnička, pyšnit se, piliny, písmenko, slabika, obyvatel, pomlít, obyčejně.

b) **Vyhledejte podstatná jména a ukazujte na ně zájmeny ten, ta, to.**

Řešení: ten pilník, ta houba pýchavka, ta písťalka, ten pytlík, ten papír, ta myšlenka, ta minuta, ten slimák, ten hlemýžď, ta bitva, ten polibek, ta liška, ten mlynář, ta bylinka, ta písnička, ty piliny, to písmenko, ta slabika, ten obyvatel.

d) **Vyhledejte slovesa a tvořte s nimi věty.**

Řešení: namydřit, zatřpytit se, pyšnit se, pomlít.

učebnice

str. 66

5. a) **Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Provedte společnou kontrolu.**

Řešení: zelená: píše dopis, pyšná princezna, brouk Pytlík.
oranžová: australský ptakopysk, pít limonádu, hrubá pytlovina.
modrá: přepychový byt, piščí šimpanz, napínavý příběh.
žlutá: houba pýchavka, drzý pytlák, rychle zpychnul.
fialová: veselá písnička, rozčepýřený, pytlíček s bylinami.

b) **Přečtěte slovní spojení. V pastelkách vyhledejte slovní spojení stejného významu a barvu pastelky, ve které se nachází (podle vzoru). Při označení barvy použijte jen první písmeno (zelená – Z). Pracujte samostatně. Potom provedte společnou kontrolu. Můžete soutěžit ve dvojicích.**

Řešení: sáček s léčivými rostlinami – pytlíček s bylinami – F.
roste v lese, sbírá se a jí se – houba pýchavka – Ž.
pohádková postava z hmyzí říše – brouk Pytlík – Z.
zpívá se – veselá písnička – F.
zvláštní savec – australský ptakopysk – O.
zloděj zvěře – drzý pytlák – Ž.
namyšlená pohádková postava – pyšná princezna – Z.
bohatě zařízený příbytek – přepychový byt – M.

rozcuchaný – rozčepýřený – F.
hlučný lidoop – pištící šimpanz – M.
brzy se stal namyšleným – rychle zpsychnul – Ž.

učebnice

str. 67

1. b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Co se Janě líbí na životě ve městě? **Že má ve městě mnoho možností, jakým způsobem trávit volný čas.** Jak tráví svůj volný čas? **V základní škole umění se učí hrát na klavír, tančí v tanečním kroužku a zpívá v pěveckém sboru. Ve škole je členkou divadelního kroužku, navštěvuje keramickou dílnu a sportovní kroužek. Které kroužky navštěvuje přímo ve škole? Ve škole je členkou divadelního kroužku, navštěvuje keramickou dílnu a sportovní kroužek.** Je Jana svědomitá žákyně? **Nezapomíná ale, že na prvním místě je škola, a tak část odpoledne vždy věnuje přípravě na vyučování.** Kam chodí občas s rodiči? **S rodiči občas zajdou do kina, na koncert nebo do divadla.**

učebnice

str. 69

2. b) Druhy jídla a pití z nabídky rozdělte na to, které je pro děti vhodné (V) a které je nevhodné (N). Použijte fólii, nad slova pište: V, nebo N.

Řešení: jablko (V), hranolky (N), rajče (V), pitná voda (V), jogurt (V), čokoláda (N), dort (N), smažené bramborové lupínky (N), celozrnné pečivo (V), libové maso (V), mrkvový salát (V), bonbony (N), cukrová vata (N), bylinkový čaj (V), ovoce (V), oplatky (N), cereálie (V), špenát (V).

3. a) Doplňte i, í/y, ý. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: rychle usíná, zklamavka se sírou, olomoucké syrečky, sítko na čaj, stavit se u syna, velký nenasyta, v houpací síti, synovec Milan, sýry se vyrábějí v sýrárně, sirný zápach, malý synáček, sýrová pomazánka, vyndal sirku z krabičky, najedl se dosyta, drátěné síto, velká síla, nasytit se sýrem, zasít obilí, syrovátka je zdravá.

c) Víte, kdo je synovec? Pokuste se to vysvětlit.

Řešení: Synovec je syn mého bratra nebo sestry.

učebnice

str. 70

2. Do vět vyberte vhodné slovo z nápovědy. Pište nejprve samostatně, potom proveďte společnou kontrolu.

Řešení: K výrobě zápalek se dříve používala síra, která jim dala i jméno. **Syrový** celer nastrouháme a přidáme do pomazánky. Koupila jsem si k svačině **sýrový** chlebiček. Dala bych si kousek plísňového **sýra**.

3. Tvořte dvojice souznačných slov. Vytvořené dvojice napište.

Řešení: sytý – najedený, usychat – vadnout, syn – potomek, deštivý – sychravý, silnice – vozovka, syrový – neuvařený.

učebnice

str. 71

2. a) Přečtěte si. Doplňte i, í/y, ý. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Sýkory. V České republice žije mnoho druhů sýkor. Nejběžnější jsou sýkora koňadra a sýkora modřinka. Oba druhy žijí často i v blízkosti lidských obydlí a v zimě přilétají ke krmítkům. Listnaté lesy obývá sýkora babka, bažinaté lužní lesy pak sýkora lužní.

b) Pokud vás vyprávění zaujalo, můžete si v literatuře nebo na internetu najít obrázky jednotlivých druhů sýkor i další informace. Víte například, čím se sýkory živí?

Řešení: Sýkora se živí hmyzem a škůdci, proto je dobrým pomocníkem pro zahrádkáře.

3. a) Přečtěte si. Doplňte i, í/y, ý. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Sysel. Sysel je hlodavec. Nejvíce syslů u nás žije na jižní Moravě. Hlavní potravou jsou pro sysla obilná zrna.

Sýček. Sýček je noční pták, druh sovy. Sýčkové loví hlavně myši. Dříve lidé věřili, že sýčkovou houkání přivolává neštěstí. Proto dnes někdy používáme výraz: „Nesýčkuj!“

4. a) Řekněte, zda napíšete *i, í, nebo y, ý*. Odůvodněte.

Řešení: Sytý hladovému nevěří. Pořád nesýčkuj! Dělá si zásoby jako sysel. Třese se jako osika.

b) Uvedená přísloví a lidová rčení se pokuste vysvětlit.

Řešení: *Sytý hladovému nevěří.* – Člověk, který nezažil nějakou situaci či nemá zkušenost, bude těžko věřit člověku, který o tom mluví.

Pořád nesýčkuj! – Stále vidíš věci černě, že špatně dopadnou.

Dělá si zásoby jako sysel. – Člověk si tvoří velké zásoby různých věcí a je přirovnávám k syslovi, protože ten si před zimou tvoří tukové zásoby, aby měl odkud brát energii. Často se mylně uvádí, že si syslové tvoří na zimu zásoby potravy.

Třese se jako osika. – Jedná se o vizuální podobu člověka, kterému je zima a třese se podobně jako se třepotají ve větru listy stromu osiky.

učebnice

str. 72

1. b) Prohlédněte si obrázek přesýpacích hodin. Jaké druhy hodin znáte?

Řešení: digitální, ručičkové, kyvadlové, kukačkové, hodinky na krk, náramkové, stopky, nástěnné, sluneční, přesýpací...

c) Víte, proč je nebezpečná unikající pára, když se vaří voda?

Řešení: Pára je horká a může nás opařit.

2. Do vět doplňte vhodné slovo. Napište do sešitu.

Řešení: V zimě **sy**peme ptáčkům zrní do krmítka. Písek sejeme přes **sí**to. Simona tak **sí**pala, že jí nebylo rozumět. Dítě už je **sy**to. Snědl jsem kus **sý**ra. **Sí**ra je nerost žluté barvy.

3. Doplňte správné slovo a napište. Pokud píšete na papír, očísľujte si řádky. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má správně 7 a více slov, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: Mlynář těžký pytel lehce zvedl, protože měl velkou **sí**lu. Maminka nastrouhala na špagety tvrdý **sý**r. Jsem kluk. Pro tatínka a maminku jsem jejich **syn**. K zapálení ohně slouží **sír**ky. Zelenina je nejzdravější **sy**rová. Rybáři chytají ryby do **sí**tě. Synonymum ke slovu najedený je **sy**tý. Žlutý nerost je **sí**ra. Když rostlinu nezaléváme, tak **usy**chá. Podzimní nevlídné počasí nazýváme **sy**chravé.

učebnice

str. 73

4. a) Doplňte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu. Kdo bude mít úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: V zimě **sy**peme kluzké chodníky. Tatínek si připravil **sí**to a **přesí**val přes ně písek. Když **zač**nou na jaře pole **osy**chat, zemědělci mohou **sít** obilí. Ke krmítku **přiletě**ly **sý**korky. Zmije **zasyč**ela a **hbitě** zmizela v trávě. Kamil **nakreslil** **sysl**í rodinku. Maminka **posyp**ala buhčy cukrem. Dědeček mi **ukázal** staré **přesý**pací hodiny. Babička už často těžko **usíná**.

b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Kdy mohou zemědělci začít **sít** obilí? **Když začnou na jaře pole osychat.** Kdo **přiletěl** ke krmítku? **Sýkorky.** Kdy **sy**peme chodníky? **V zimě, když jsou chodníky kluzké.** Co **nakreslil** Kamil? **Syslí rodinku.** Co **dělala** maminka? **Posypala buhčy cukrem.**

c) Ve větách vyhledejte slovesné tvary a určete, zda se jedná o větu jednoduchou, nebo souvětí. U souvětí napište na tabuli větný vzorec.

Řešení: V zimě **sy**peme kluzké chodníky. – **Věta jednoduchá.** Tatínek si **připravil** **sí**to a **přesí**val přes ně písek. – **Souvětí. V1 a V2.** Když **začnou** na jaře pole **osy**chat, zemědělci mohou **sít** obilí. – **Souvětí. V1, V2.** Ke krmítku **přiletě**ly **sý**korky. – **Věta jednoduchá.** Zmije **zasyč**ela a **hbitě** zmizela v trávě. – **Souvětí. V1 a V2.** Kamil **nakreslil** **sysl**í rodinku. – **Věta jednoduchá.** Maminka **posyp**ala buhčy cukrem. – **Věta jednoduchá.** Dědeček mi **ukázal** staré **přesý**pací hodiny. – **Věta jednoduchá.** Babička už často těžko **usíná**. – **Věta jednoduchá.**

5. a) Doplňte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: **sí**tka, zmije, **sy**chravo, **zlosyn**, **ptakopysk**, **sysl**ík, **synáček**, **sír**ka, **silnice**, **posilovna**, **syno**vec, **syrovátka**, **sí**dliště, **býček**, **přesí**vat, **kobylka**, **liška**, **vysy**chat, **bydlet**, **sý**korka, **vymyslet**, **odemykat**, **miska**, **myška**.

b) Vysvětlete, co znamenají slova *zlosyn* a *posilovna*.

Řešení: *zlosyn* – špatný, nedobry člověk.

posilovna – místnost, kde jsou posilovací stroje a kam chodí lidé posilovat.

c) Vypište všechna zvířata. S některými slovy tvořte věty.

Řešení: sýkorky, Zmije, sýslí.

d) Vyhledejte slovesa. Pracujte s fólií, slovesa podtrhněte vlnovkou. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: V zimě sypeme kluzké chodníky. Tatínek si připravil síto a přesíval přes ně písek. Když začnou na jaře pole osychat, zemědělci mohou sít obilí. Ke krmítku přiletěly sýkorky. Zmije zasyčela a hbitě zmizela v trávě. Kamil nakreslil sýslí rodinku. Maminka posypala buchty cukrem. Dědeček mi ukázal staré přesýpací hodiny. Babička už často těžko usíná.

e) Najděte podstatná jména. Ukazujte na ně zájmeny *ten, ta, to*.

Řešení: zimě, **ta** zima; chodníky, **ten** chodník; Tatínek, **ten** tatínek; síto, **to** síto; písek, **ten** písek; Babička, **ta** babička; zemědělci, **ti** zemědělci; obilí, **to** obilí; krmítku, **to** krmítko; sýkorky, **ty** sýkorky; Zmije, **ta** zmije; Kamil, **ten** Kamil; rodinku, **ta** rodinka; Maminka, **ta** maminka; buchty, **ty** buchty; cukrem, **ten** cukr; Dědeček, **ten** dědeček; hodiny, **ty** hodiny; jaře, **to** jaro; pole, **to** pole.

učebnice

str. 74

2. b) Znáte z hodin prvouky telefonní číslo záchranné služby? Znáte i jednotné telefonní číslo pro záchrannou službu, policii a hasiče?

Řešení: 112 – Záchranná služba, 155 – První pomoc, 150 – Hasiči, 158 – Policie.

učebnice

str. 76

2. a) Doplněte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu.

Řešení: létá vysoko, ledový vítr, velká vina, dospělým vykáme, přijďte i vy, kostelní vížka, vlci vyjí, lesní víla, velké převýšení, zavyl bolestí, réva vinná, je to příliš vysoko, děvčata vjí věnečky, bratr Vítek, vy to víte, vyšší ročník, zkušený vinaři, bydlíme na vysočině, rozlehlá vinice, vysoký komín.

b) Vypište do sešitu slova, ve kterých jste po v doplnili *i, í*.

Řešení: vítr, vina, vížka, víla, vinná, Vítek, víte, vinaři, vinice.

učebnice

str. 77

2. a) Přečtete si vyprávění. Všimněte si tučně vyznačených slov. Všechna jsou příbuzná s jedním vyjmenovaným slovem. Se kterým?

Řešení: zvykat.

3. a) Doplněte *i, í / y, ý*. Využijte kartičky. Potom pište samostatně. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: vesele zavýskl, správný návyk, odlehlá víska, lidový zvyk, čistá vidlička, osázená vinice, rychle přivykl, každodenní povinnost, malý Vilém, to je nezvyklé, viklat zubem, výskající děti, velký zlovyk, slunce svítí, pohádková víla, kráva je přežvýkavec, studený vítr, domácí povidla, rozvířil vodu, žvýkat žvýkačku, zbytečný povyk.

učebnice

str. 78

2. a) Doplněte *i, í / y, ý*. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Vydra říční je vodní šelma. Obývá čisté řeky i potoky. Je skvělý plavec a potápěč. Vydří potravou jsou zejména ryby. Výr velký je naše největší sova. Potravou výrů jsou často ježci. Ježek funí, dupe, a výr ho proto dobře slyší. Mezi lidmi se slovo vyžle vžilo pro označení velmi hubeného člověka. Víte, co znamená, když o sobě dívka řekne: „Nejsem úplně vyžle, ale silná také nejsem.“?

b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Kde žije vydra říční? Co dobře umí a čím se živí? Je to vodní šelma, skvělý plavec a potápěč. Živí se rybami. Čím se často výr živí a proč? Častou potravou jsou ježci, protože je výr dobře

slyší. Proč se říká: „Je hubený jako vyžle“? Protože slovo vyžle je název pro rasu (plemeno viszla) hubeného loveckého psa. Je to přenesení významu.

3. Doplňte do vět vhodné slovo z nabídky, odůvodněte pravopis.

Řešení: Vzdušný vír zvedl oblaka prachu. V zoo jsme viděli dva výry. Ve vodě pod mostem jsou nebezpečné víry. V noci v dálce houkal výr. Výří křídla mají rozpětí až 170 centimetrů. Sukně se jí při tanci jen vířila.

učebnice

str. 79

3. K uvedeným slovům přidávejte předponu vy- nebo vý- a tvořte nová slova. Použijte je ve větách. Některé věty napište.

Řešení: vyjet, výlet, výkřik, vypral, vyhrát, výmysl, výskok, vypít, výtah, vynést, vyletět.

5. Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis. Rozhodněte, zda je ve slově předpona vy-, vý-, nebo není.

Řešení: vynález, vítěz, vybíjená, vidlička, vyčistit, višně, vydělit, vyjet, výchova, víla, vykoupat, vypít, vyřezat, vysvědčení, vyhledat, víno, vidle.

učebnice

str. 80

2. Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Přijdu brzy. Už brzičko přijede teta. Teta Jana se bude brzy vdávat. Ještě je zavřeno, jsme tu brzy. Je to blízko, už brzičko tam dojdeme. Nevyplazuj na mě jazyk. Náš pes má mlsný jazýček.

učebnice

str. 81

3. b) Řekněte, jaké různé významy může mít slovo jazyk.

Řešení: jazyk jako řeč, mlsný jazyk, jazyk u boty, sněhový jazyk jako závěj, kočičí jazýčky jako čokoláda.

4. Doplňte do vět slovo z nabídky, odůvodněte pravopis.

Řešení: Tato ulice se nazývá Luční. Ivan byl unavený, prozíval celé dopoledne. Stále volám, ale nikdo se neozývá. Když se ti chce zívát, zakryj si ústa dlaní. Vyzýváme cestující, aby urychleně nastoupili do vlaku. Jirka už nad úkolem zívá únavou.

5. Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte. Využijte kartičky. Potom pište. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: jazýček, zima, ruzyňské, cizojazyčný, brzy, zítra, zítřek, podzim, přezimovat, brzičko, neozývá se, jazykový, zívát.

6. Jaká písmena napíšete v neúplných slovech? Uhodnete hádanku?

Řešení: Vyhrívá, kličku, kliky, jazýčku; *Odpověď:* Zmije.

učebnice

OPAKOVÁNÍ

str. 82

OPAKOVÁNÍ

1. Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Křemílek a Vochomůrka stáli zamyšlení na zahrádce. Chtěli, aby jim vyrostla kytky, ale neměli semínko. Vtom uslyšeli, jak jim sluníčko radí, že jedno leží na zemi. Křemílek vyvrátil patou důlek, zasadil do něho semínko a navrch přiklopil čepičku, aby semínko brzy vyklíčilo. Pak mu zpívali písničku. Vtom ze země vyrostl kopeček, rozvalil se a ze svého podzemního příbytku vykukla žížala.

2. Vyhledejte v řadách vyjmenovaných slov 10 zvířat a napište je.

Řešení: kobyla, býk, hmyz, myš, hlemýžď, netopýr, slepýš, sýkora, sysel, sýček, vydra, výr.

3. Doplňte větu jedním slovem.

Řešení: a) Známa pohádka se nazývá Dlouhý, Široký a Bystrozraký. b) Karkulku a babičku zachránil myslivec. c) Kamarád Ferdy Mravence je brouk Pytlík. d) Budulínka chtěla povozit na ocásku liška.

4. Doplňte i, í / y, ý. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Na podzim bývá často sychravé počasí. Na mýtině jsme nasbírali plnou miskou malin. Ještě vypočítám dva příklady a dopíšu cvičení v písance. Zbyněk rád vymýšlí příběhy. Výtvarná výchova je můj oblíbený předmět.

5. a) Doplňte do slov *i, í/y, ý* a zakroužkujte písmeno ve sloupci pod doplněným písmenem.

Řešení: 1. zápisník Č; 2. zlozvyk E; 3. výkres S; 4. pravítko K; 5. písanka Ý; 6. vichřice J; 7. obyčejný A; 8. hbitě Z; 9. výlet Y; 10. zbytek K.

b) Označená písmena postupně přečtete shora dolů, vytvoříte dvě slova. Tato slova napište velkými tiskacími písmeny na linky.

Řešení: ČESKÝ JAZYK.

6. Doplňte vhodné slovo.

Řešení: 1. Heřmánek a divizna jsou léčivé **byliny**. 2. Ulitu si na zádech nosí **hlemýžď**. 3. Z pampelišek létá bílé **chmýří**. 4. Měsíc hned za říjnem se nazývá **listopad**. 5. Létající savec, který loví za šera a v noci. Je to **netopýr**. 6. Podkovy se dávají koním na **kopyta**. 7. Roční období, kdy pouštíme draky, je **podzim**. 8. Pražské letiště se nachází v **Ruzyni**. 9. Slovo nadřazené ke slovům stůl, židle, skříň je **nábytek**. 10. Opak ke slovu uvařená je **syrová**.

1. b) K čemu je v básničce přirovnáno *slunce*?

Řešení: Kuře.

2. b) Víte z hodin prvouky, podle čeho se stanoví datum Velikonoc?

Řešení: Odvíjí se od data prvního úplňku po jarní rovnodennosti (jarní rovnodennost = 20.–21. 3.).

3. Přečtete si jarní lidové pranostiky. Dokážete je vysvětlit?

Řešení: Březen, za kamna vlezem. – V březnu bývá ještě chladno, zahřejeme se u kamen.

O svatém Tomáši bředne sníh na kaši. – Na začátku března (7. 3.) už začíná tát sníh.

Na svatého Řehoře čáp letí přes moře, líný sedlák, který neoře. – (12. 3.) Avizuje příchod jara.

Uč., str. 85–97 | V. SLOVNÍ DRUHY

1. Ukazujte na podstatná jména zájmeny *ten, ta, to, ti, ty, ta* a říkejte, zda se jedná o název osoby, zvířete nebo věci.

Řešení: dívka – ta dívka, osoba; kos – ten kos, zvíře; tužka – ta tužka, věc; kuře – to kuře, zvíře; muži – ten muž, osoba; ostrov – ten ostrov, věc; obloha – ta obloha, věc; stoly – ty stoly, věc; žába – ta žába, zvíře; lékař – ten lékař, osoba; mýdlo – to mýdlo, věc; míč – ten míč, věc; ženy – ty ženy, osoba; dítě – ty děti, osoba; jablka – ta jablka, věc; kořata – ta kořata, zvíře.

2. a) Přečtete si vyprávění. Vyhledejte podstatná jména a rozlišujte, zda se jedná o podstatné jméno obecné, nebo vlastní.

Řešení: *Obecné*: Ráno, ulici, budík, postele, kleci, potkánka, okna, branky, domu, pan, jezevčíkem, procházku, rolety, obchodě, paní, oknem, patře, kočka, ulici, čas, tramvaj, škole.

Vlastní: Bertíka, Dvořák, Žolíkem, Tlapka, Klárka, Jánské.

b) Ve větách vyhledejte slovesa.

Řešení: Je, zvoní, Vyskočím, pozdravím, doveze se, vychází, Jdou, slyším, otevírá, sedí, pozoruje, zazvoní, Půjdeme, podívám.

3. a) Doplňte společně počáteční písmena vlastních jmen.

Řešení: *města*: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Pardubice.

řeky: Vltava, Labe, Dyje, Ohře, Morava, Sázava.

hory: Sněžka, Říp, Praděd, Klínovec, Ještěd.

pohoří: Šumava, Krkonoše, Jeseníky, Beskydy.

státy: Slovensko, Itálie, Španělsko, Kanada.

d) Řekněte, jak se nazývají státy, se kterými sousedí Česká republika.

Řešení: Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko.

4. Společně přečtěte. Dále pracujte samostatně. Vyberte správné počáteční písmeno. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: pes Alík, hora Sněžka, teta Dana, naše babička, kamarád Lukáš Novotný, řeka Svratka, princ Bajaja, černá kočka, trpaslík Šmudla, kůň Jurášek, město Olomouc.

5. Z daných slov utvořte podstatná jména – názvy vlastností a dějů.

Řešení: plavat – plavání, šeptat – šepot, smutný – smutek, poctivý – poctivost, číst – čtení, nadšený – nadšení, doma – dům, zlomyslný – zlomyslnost, malovat – malování, radostný – radost, chytrý – chytrost, psát – psaní, létat – létání, bruslit – bruslení.

6. b) Z diktátu vypište všechna podstatná jména.

Řešení: květnu, výlet, města, Šumperka, strýcem, Emilem, výlet, Horu, Praděd, pohoří, Jeseníky, červenci, dovolenou, Chorvatska.

učebnice

str. 88

2. c) Ke kterému slovnímu druhu patří slova *radost* a *úsměv*?

Řešení: Podstatné jméno.

učebnice

str. 89

1. a) Přečtěte věty. Všimněte si tučně vyznačených slov. Jsou to přídavná jména.

Řešení: dalekém, moudrý, marnivá, drahé, růžovém, zlaté, vzácný, statečný, bílém, babiččiny, makové, modrý, Pavlův, bylinkový, tatínkův, sousední.

b) Ptejte se na vyznačená přídavná jména vhodnými otázkami.

Řešení: jakém – dalekém, jaký – moudrý, jaká – marnivá, jaké – drahé, v jakém – růžovém, jaké – zlaté, jaký – vzácný, jaký – statečný, na jakém – bílém, čí – babiččiny, které – makové, jaký (který) – modrý, čí – Pavlův, který – bylinkový, čí – tatínkův, v jaké – sousední.

5. a) Doplňte *i, í / y, ý*. Podtrhněte přídavná jména.

Řešení: bystrá liška, léčivá bylina, přesypací hodiny, starobylá truhla, vysoký komín, maminčin mobil, popsaný lístek, poraněné lýtko, nevděčný syn, nedělní výlet, koňské kopyto, ziminí kabát, bývalá spolužačka, milá maminka.

b) Přídavná jména přepište do sešitu.

Řešení: bystrá, léčivá, přesypací, starobylá, vysoký, mamínčin, popsáný, poraněné, nevděčný, nedělní, koňské, zimní.

učebnice

str. 90

1. a) Ve větách vyhledejte zájmena.

Řešení: Já s **tebou** rád půjdu. **Ta** kniha je velmi zajímavá. Kam jsi **to** položil? Vidíš **toho** kluka? Já jsem **to** nevěděl. **My** se v **tom** nevyznáme. Ať už je **tento** den za **námi**. Koupíme **tato** jablka. **Oni** se neptali. Nedávej sem **ty** boty.

b) Určete druhy vět.

Řešení: Já s tebou rád půjdu. (O) Ta kniha je velmi zajímavá. (O) Kam jsi to položil? (T) Vidíš toho kluka? (T) Já jsem to nevěděl. (O) My se v tom nevyznáme. (O) Ať už je tento den za námi. (O) Koupíme tato jablka. (O) Oni se neptali. (O) Nedávej sem ty boty. (O)

2. Vyznačená podstatná jména nahradte zájmeny.

Řešení: **On** kreslí parník. Chceš **ho**? Pomůžeš mi s **tím**? **Ona** přinesla čerstvé jahody. Půjdeš odpoledne k **nim**? Odneseš **ho** do skříně. Ukazuj jen na **ně**. **Oni** se dali do klusu. **Jí** je dnes devět.

1. Vyhledejte a do sešitu zapište číslovky.

Řešení: dva sýry – 2 sýry, troje kalhoty – 3 kalhoty, druhý úkol – 2. úkol, čtvery rukavice – 4 rukavice, jeden sešit – 1 sešit, sedmé poschodí – 7. poschodí, dvakrát zapískal – 2krát zapískal, stý návštěvník – 100. návštěvník, pětkrát týdně – 5krát týdně, šest dáreků – 6 dáreků.

1. Doplňte vhodné sloveso. Řekněte, co tito lidé dělají.

Řešení: kuchař vaří, řidič řídí, malíř maluje/líčí, lékař léčí, spisovatel píše, učitel učí, prodavač prodává, zedník vyzdívá, truhlář opracovává dřevo.

2. a) Pojmenujte obrázky a tvořte trojice slov podle vzoru. Před podstatné jméno přidejte zájmeno, za podstatné jméno přidejte sloveso. Vzniklé trojice slov pište na tabuli.

Řešení: smetanka lékařská – ta smetanka lékařská voní, auto – to auto jede, vlaštovka – ta vlaštovka letí, nůžky – ty nůžky stříhají, psací pero – to psací pero píše, lampička – ta lampička svítí.

3. b) Ve větách společně vyhledejte podstatná jména.

Řešení: louce, babiččiným, knihu, ovce, řece, loď, Maminka, pokoji, prádlo, cestě, hřibě, Alice, košík, Dalibor, domem.

1. Přečtěte si příslovce a řekněte, jakou otázkou se na ně zeptáte.

Řešení: Kde? – doma, daleko, pryč, nahoře.

Kam? – nahoru, doleva.

Kdy? – včera, ráno, potom, dříve.

Jak? – dobře, pečlivě, snadno, česky, krásně.

2. a) Z přídavných jmen vytvořte příslovce. Zapište je do sešitu.

Řešení: pilně, barevně, hlasitě, vesele, pomalu, černobíle, rychle, smutně, líně, tiše.

b) Mezi příslovci vyhledejte dvojice protikladných slov.

Řešení: pilný × líný, barevný × černobílý, hlasitý × tichý, veselý × smutný, pomalý × rychlý.

3. Do vět doplňte vhodné příslovce z nabídky. Odůvodněte pravopis doplněných slov.

Řešení: Maminka se mile usmála. Ondřej už umí plynule číst. Do kina půjdeme až zítra. Náš cíl je už blízko. Snídám zítra v sedm hodin. Přiblížil se k nim naprosto neslyšně. Tatínek se tvářil zamyšleně.

4. Řekněte, k jakému slovnímu druhu patří vyznačená slova. Na každé se zeptejte vhodnou otázkou. Uhodnete hádanky?

Řešení: Přííslovce. Kde? Uvnitř, venku, nahoře. Kam? Vzad, vpřed. Jak? Mokro, sucho. Kdy? Nikdy.
1. Džbán; 2. Řeka.

1. a) Pojmenujte obrázky. Potom tvořte spojení uvedených předložek s podstatným jménem na obrázku.

Řešení: pes – u psa, okolo psa, nad psem, vedle psa, o psa/psovi.

hnízdo – u hnízda, okolo hnízda, nad hnízdem, vedle hnízda, o hnízdo/hnízdě.

stůl – u stolu, okolo stolu, nad stolem, vedle stolu, o stůl/stole/stolu.

skříň – u skříně, okolo skříně, nad skříní, vedle skříně, o skříň/skříní.

strom – u stromu, okolo stromu, nad stromem, vedle stromu, o strom/stromě/stromu.

dům – u domu, okolo domu, nad domem, vedle domu, o dům/domě/domu.

2. a) Přečtěte si básničku. Vyhledejte v ní předložky.

Řešení: Až budou slepice nosit čepice, až budou myši od kočky dostávat k svátku vánočky, až budou želvy závodit v běhu se lvy, až budou hrušky růst na jedli, aby se veveryky najedly, až budou kapři zpívat árie o tom, jak poletí až do Tramtárie, a ve dne bude tma a dneska bude jindy, bude mít svátek svatý Dyndy.

b) V básni vyhledejte další známé slovní druhy.

Řešení: Až (9) budou (5) slepice (1) nosit (5) čepice (1), až (9) budou (5) myši (1) od kočky (1) dostávat (5) k svátku (1) vánočky (1), až (9) budou (5) želvy (1) závodit (5) v běhu (1) se lvy (1), až (9) budou (5) hrušky (1) růst (5) na jedli (1), aby se (3) veveryky (1) najedly (5), až (9) budou (5) kapři (1) zpívat (5) árie (1) o tom (3), jak poletí (5) až (9) do Tramtárie (1) a ve dne (1) bude (5) tma (1) a dneska (6) bude (5) jindy (6), bude (5) mít (5) svátek (1) svatý (2) Dyndy (1).

1. Doplňte do vět vhodné spojky z nabídky.

Řešení: Eva a Kuba jsou dvojčata. Chceš k snídani kakao, **nebo** čaj? Dnes **ani** zítra nepřijdu. Do kina nešli, **protože** se musí učit. Rád bych jel na výlet, **ale** jsem nemocný. Požádal jsem tatínka, **aby** mi tu knihu koupil. Půjdeme, **jakmile** přestane pršet.

2. Řekněte, zda napíšete i, í, nebo y, ý. Vyhledejte spojky.

Řešení: Budeš **vysávat**, **nebo** utřeš prach? Netopýr není pták, **ale** savec. Sýček i výr létají v noci. Rulík a lýkovec jsou jedovaté byliny. Odřel si lýtko, **protože** klopýtl. Přiběhl, **jakmile** uslyšel výstřel. Postavil se, **aby** viděl.

1. Přečtěte si říkanku, vyhledejte v ní částice.

Řešení: **Ať** si přší, oblohu **ať** kříží blesky. **Což** to vadí? Doma je nám hezky. **Nechť** se nebe na nás mračí, my jsme v suchu, to nám stačí.

2. a) Vyhledejte a rámečkem vyznačte částice.

Řešení: píseň, světlá, **nechtě**, brzy, přišel, do, splav, aby, **ať**, stůl, můj, nečitelný, výkřik, plavecký, **kéž**, doplave, **což**, plavky.

b) Určete ostatní slovní druhy.

Řešení: píseň (1), světlá (2), **nechtě** (6), brzy (6), přišel (5), do (7), splav (1), aby (8), **ať** (1), stůl (1), můj (3), nečitelný (2), výkřik (1), plavecký (2), **kéž** (5), doplave (5), **což** (1), plavky (1).

c) Vyhledejte slova s kořenem -plav-. Seřadte je podle abecedy.

Řešení: doplave, plavecký, plavky, splav.

1. Doplňte do vět vhodná citoslovce z nabídky.

Řešení: Hodiny dělají **tik – tak**. Vlak před tunelem houká **hú**. **Bum – bum**, tluče Pepík na buben. Eva **ťuky – ťuk**, zaťukala na dveře. Hrneček spadl na podlahu a **bác**, rozbil se. **Au**, to natlučené koleno bolí. **Hurá**, vyhráli jsme. **Haló**, je tu někdo?

2. Doplňte hlasy zvířat. Využijte citoslovce.

Řešení: Kráva bučí – **bú**. Kočka mňouká – **mňau**. Komár bzučí – **bzz**. Medvěd bručí – **brum**. Žába kuňká – **kuňk**. Kuře pípá – **píp**. Holub vrká – **vrkú**. Slepice kdáká – **kokodák**. Koza mečí – **mée**. Ovce bečí – **bée**.

3. a) Určete slovní druh vyznačených slov. Uhodnete hádanky?

Řešení: Citoslovce; 1. déšť; 2. pila.

b) Vyhledejte předložky. Každou přečtěte spolu s podstatným jménem, které po ní následuje.

Řešení: u chalupy, na okapy, z buku, z břízy, z ocele.

c) Z hádanek vypište všechna slovesa.

Řešení: šeptá, hryže, hryže, má.

4. a) Vyhledejte citoslovce, dejte je do rámečku.

Řešení: sedmá, auto, **ouvej**, dobře, černý, jezdí, **řap**, voda, napsala, **hop**, otevřený, **fuj**, pro, a, kéž, **mňam**, **ach**, třikrát, troubí, vzadu, **ouha**, rozumně, **ham**.

b) Určete ostatní slovní druhy.

Řešení: sedmá (4), auto (1), **ouvej** (6), dobře (6), černý (2), jezdí (5), **řap** (1), voda (1), napsala (5), **hop** (2), **fuj** (2), pro (7), a (8), kéž (9), **mňam** (4), **ach** (4), třikrát (4), troubí (5), vzadu (6), **ouha** (6), **ham** (6).

1. Přečtěte si básničku. U tučně vyznačených slov určete slovní druhy. Název slovního druhu pište k patřičnému číslu na linky.

Řešení: 1. přídavné jméno, 2. zájmeno, 3. sloveso, 4. citoslovce, 5. číslovka, 6. podstatné jméno.

2. Označte správné počáteční písmeno. Dejte ho do kroužku.

Řešení: **t**eta **K**lára, **h**rad **K**arlštejn, **h**ora **S**něžka, **k**ůň **Š**emík, **ř**eka **V**ltava, **k**ocour **M**ikeš, **k**amarád **R**oman, **m**ěsto **P**raha.

3. Označte slovesa. Dejte je do rámečku.

Řešení: ty, [čte], její, [běháme], za, měsíc, [skákat], dobře, [napíšeš], [přišli], čtení.

4. Z přídavných jmen tvořte příslovce.

Řešení: dobrý – dobře, pěkný – pěkně, pečlivý – pečlivě, snadný – snadno.

5. Ze sloves tvořte podstatná jména.

Řešení: plavat – plavání, číst – čtení, létat – létání, učit se – učení.

učebnice

str. 97

1. b) Odpovězte na otázky:

Řešení: O jakém zvířátku je vyprávění? **Kocour**. Dostala ho holčička, nebo kluk? **Holčička**. Kdo hračku dítěti dal? **Teta z Brna**. Jak se hračka původně jmenovala a jaké jméno dostala od dítěte? **Jmenovala se Vilém. Holčička ho pojmenovala Henén**. Jak hračka vypadá? **Je velká asi 30 centimetrů, má růžový kožíšek, jen ouška, tlapy a břicho původně svítily bíle.**

Uč., str. 98–105; PS, str. 64–67 | VI. PODSTATNÁ JMÉNA

učebnice

str. 98

1. b) Odpovězte na otázky.

Řešení: Jak se jmenuje holčička, která je na návštěvě u babičky? **Adélka**. Co babička s vnučkou obvykle dělají, když prší? **Prohlíží alba**. Víte, co je kroj? **Lidový oděv nebo lidový oblek**. Jedná se o oděv určité skupiny (etnografické, profesní), oděv konkrétního spolku a dalších lidových komunit. Jak se jmenoval pes Adélčiny maminky? **Baryk**. Jak se jmenuje Adélčina teta a kdo je s ní na fotografii? **Marie s kotětem**.

2. Zopakujte si společně.

Řešení: Podstatná jména jsou názvy **osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů**. V jednotném čísle si na ně můžeme ukázat ukazovacími zájmeny **ten, ta, to**, v množném čísle ukazovacími zájmeny **ti, ty, ta**.

3. Ve cvičení číslo 1 vyhledejte vyznačená podstatná jména a napište je na tabuli do tří sloupců podle toho, jak na ně můžeme ukázat.

Řešení: **TEN** – pradědeček, tatínek, kroj, pes, rytíř; **TA** – babička, pouť, maminka, teta; **TO** – album, miminko, štěně, děvčátko, kotě.

učebnice

str. 99

4. Vyhledejte podstatná jména a určete jejich rod. Pište je na tabuli nebo do sešitu, pro každý rod jeden sloupeček.

Řešení: Po dálnici (ž) projede každý den (m) mnoho aut (s). Připravte si na lavici sešity (m), pouzdro (s) a učebnici (ž). Přinesli jsme z lesa (m) košík (m) hříbků (m). Na sluníčku (s) se vyhřívalo mourované kotě (s). Potřebuji pravítko (s). Na louce (ž) se pase stádo (s) ovcí (ž). Opište z tabule (ž) všechna čísla (s). Na komíně (m) u cihelny hnízdí čápi (m).

5. a) Vyhledejte podstatná jména. Společně u nich určete rod.

Řešení: 1. Zpěvný ptáček (m), černý fráček (m), Když se dá do tance (m), žížaly (ž) jsou bez šance (ž).
2. Na podzim (m) se hejno (s) sletí, v cizí zemi (ž) od nás letí. Až nastane jarní čas (m), navrátí se zpátky zas.

b) Uhadnete hádanky?

Řešení: 1. kos; 2. stěhovaví ptáci / vlaštovky.

6. a) Doplňte i, í/y, ý. Pište do sešitu.

Řešení: léčivá bylina, maso z býka, Zbyněk odbyl svoji práci, nabytí nové zkušenosti, přibit několik hřebíků, myslivec nabil pušku, kůň s kobyloou, blízký mlýn, umlít obilí, mlynář s mlynářkou.

b) Vyznačte podstatná jména a určete, jakého jsou rodu.

Řešení: léčivá bylina (ž), maso (s) z býka (m), Zbyněk (m) odbyl svoji práci (ž), nabytí nové zkušenosti (ž), přibit několik hřebíků (m), myslivec (m) nabil pušku (ž), kůň (m) s kobyloou (ž), blízký mlýn (m), umlít obilí (s), mlynář (m) s mlynářkou (ž).

7. a) Vyhledejte podstatná jména, určete jejich rod.

Řešení: Z díry (ž) vyběhla malá myška (ž). Město (s) Litomyšl (ž) se mi moc líbí. Z lesa (m) zahoukal sýček (m). Nad hlavou (ž) nám neslyšně proletěl netopýr (m). Lupič (m) bude za krádež (ž) pykat. Už vyšel měsíc (m) a první hvězdy (ž).

učebnice

str. 100

1. Přečtěte si vyprávění. Vyhledejte všechna podstatná jména rodu mužského a vypište je na tabuli. Každé slovo pište jen jednou.

Řešení: statku, Strýc, koní, Dům, psi, lesů, rybník, sad, syny, pracovníky, traktory, automobily, stroje.

2. Podstatná jména rodu mužského z úvodního cvičení rozdělte na životná a neživotná.

Řešení: Životná podstatná jména: pracovníky, koní, psi, syny, Strýc.

Neživotná podstatná jména: statku, Dům, lesů, rybník, sad, traktory, automobily, stroje.

3. Rozlišujte podstatná jména rodu mužského na životná a neživotná. Pracujte podle vzoru.

Řešení: pes – zvíře, ten pes – ti psi, rod mužský životný;

vlak – dopravní prostředek, ten vlak – ty vlaky, rod mužský neživotný;

loupežník – osoba, ten loupežník – ti loupežníci, rod mužský životný;

Stejným způsobem zdůvodňujeme další slova: kabát – m., než.; rok – m., než.; kůň – m., živ.;

úkol – m., než.; krokodýl – m., živ.; přítel – m., živ.; pomeranč – m., než.; sešit – m., než.; učitel – m., živ.

4. Ze závorek vyberte a do věty doplňte podstatné jméno rodu mužského. Správné slovo dejte do rámečku. Nadepište, zda je životné (ž.), nebo neživotné (než.). Proveďte kontrolu. Kdo bude mít úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: Ivana si koupila sešit (než.). Maminka pije čaj (než.). Petr četl román (než.). Alenka má psa (ž.).

Děda potřebuje šroubovák (než.). Pod postelí je prach (než.). Aleš dostal dárek (než.). Jakub nakreslil slona (ž.).

učebnice

str. 101

1. a) Přečtěte si vyprávění. Vyhledejte podstatná jména a vypište je na tabuli do dvou sloupců podle toho, zda označují jednu osobu, zvíře či věc, nebo větší počet osob, zvířat a věcí.

Řešení: 1. *slopec:* letišti, Vojta, Anežka, Pepíček, pes, letiště, Maminka, Pepíček, Anežka, hangáru, stěně, vchod, človička, chvílí, Kociánek.

2. *slopec:* letadla, rodiče, kopce, Děti, lidé.

b) Odpovězte na otázky:

Řešení: Kdo přišel na letiště? Vojta, Anežka, Pepíček. Víte, co je hangár? Hangár je garáž pro letadla. Znáte knížku, ze které je ukázka? O letadélku Káněti.

2. a) Podstatná jména převedte z čísla jednotného do čísla množného. Říkejte i ukazovací zájmena podle vzoru.

Řešení: žák – ten žák, ti žáci; labuť – ta labuť, ty labutě; ostrov – ten ostrov, ty ostrovy; kniha – ta kniha, ty knihy; děvče – to děvče, ta děvčata; řidič – ten řidič, ti řidiči; umyvadlo – to umyvadlo, ta umyvadla; lampa – ta lampa, ty lampy; slon – ten slon, ti sloni.

b) Určete rod podstatných jmen.

Řešení: žák – m, labuť – ž, ostrov – m, kniha – ž, děvče – s, řidič – m, umyvadlo – s, lampa – ž, slon – m.

3. a) Podstatná jména převedte z čísla množného do čísla jednotného. Říkejte i ukazovací zájmena.

Řešení: pruhy – ten pruh, koně – ten kůň, tužky – ta tužka, aktovky – ta aktovka, vidličky – ta vidlička, hříbata – to hříbě, medvědi – ten medvěd, písně – ta píseň, poupata – to poupě, počítač dla – to počítačadlo, maminky – ta maminka, boty – ta bota, housata – to house.

b) Určete rod podstatných jmen.

Řešení: pruhy – m, koně – m, tužky – ž, aktovky – ž, vidličky – ž, hříbata – s, medvědi – m, písně – ž, poupata – s, počítačadla – s, maminky – ž.

3. Vyskoľujte uvedená podstatná jména. Nejprve v čísle jednotném, potom v čísle množném.

Řešení: *Jednotné číslo:*

pán, bez pána, k pánovi, pro pána, pane, o pánovi, s pánem;
 smrk, bez smrku, ke smrku, pro smrk, smrku, o smrku, se smrkem;
 učitel, bez učitele, k učiteli, pro učitele, učiteli, o učiteli, s učitelem;
 teta, bez tety, k tetě, pro tetu, teto, o tetě, s tetou;
 vůně, bez vůně, k vůni, pro vůni, vůně, o vůni, s vůní;
 jabloň, bez jabloně, k jabloni, pro jabloň, jabloni, o jabloni, s jabloní;
 radost, bez radosti, k radosti, pro radost, radosti, o radosti, s radostí;
 pole, bez pole, k poli, pro pole, pole, o poli, s polem;
 město, bez města, k městu, pro město, město, o městě, s městem.
Množné číslo: (uvádíme skloňování pouze některých podstatných jmen)
 páni, bez pánů, k pánům, pro pány, pánové, o pánech, s pány;
 tety, bez tet, k tetám, pro tety, tety, o tetách, s tetami;
 města, bez měst, k městům, pro města, města, o městech, s městy.

4. K uvedeným podstatným jménům utvořte pátý pád.

Řešení: Adam – Adame! Jana – Jano! pejsek – pejsku! kočička – kočičko! Lukáš – Lukáši! Šárka – Šárko! Zbyněk – Zbyňku! spolužák – spolužáku!

5. K podstatnému jménu přiřaďte pádovou otázku a určete pád.

Řešení: u lavice – Koho, čeho? 2. pád; pro strýčka – Koho, co? 4. pád; jahoda – Kdo, co? 1. pád; Libore! Oslovujeme, voláme. 5. pád; s Danou – S kým, čím? 7. pád; pastelka – Kdo, co? 1. pád; k tabuli – Komu, čemu? 3. pád; o princezně – O kom, o čem? 6. pád; vidím hvězdu – Koho, co? 4. pád; přítel – Kdo, co? 1. pád; za lesem – Kým, čím? 7. pád; bez čepice – Koho, čeho? 2. pád; o přestávce – O kom, o čem? 6. pád; Davidovi – Komu, čemu? 3. pád.

6. a) Do vět doplňte slovo *pastelka* v patřičném tvaru a určete pád.

Řešení: Vezmi si do ruky modrou **pastelku** (4. pád). Slunce vybarvím žlutou **pastelkou** (7. pád). **Pastelko** (5. pád), kam ses mi zatoulala? Na zemi leží něčí **pastelka** (1. pád). Mé zelené **pastelce** (3. pád) se ulomila špička. Bez červené **pastelky** (2. pád) nedokončím obrázek. Podívej se, prosím, po mé hnědé **pastelce** (6. pád).

b) Ve větách vyhledejte barvy a seřaďte jejich názvy podle abecedy.

Řešení: červená, hnědá, modrou, zelená, žlutou.

7. a) Vyhledejte podstatná jména. Určete jejich rod, číslo a pád.

Řešení: **obloze** – ž., j., 6. p.; **mraky** – m., mn., 1. p.; **salátu** – m., j., 2. p.; **maminka** – ž., j., 1. p.; **banány** – m., mn., 4. p.; **hrušky** – ž., mn., 4. p.; **pomeranč** – m., j., 4. p.; **ananas** – m., j., 4. p.; **Igor** – m., j., 1. p.; **pokoji** – m., j., 6. p.; **hračky** – ž., mn., 4. p.; **Alena** – ž., j., 1. p.; **zahrádce** – ž., j., 6. p.; **pastelky** – ž. mn., 4. p.; **hrnečky** – m., mn., 4. p.; **myčky** – ž., j., 2. p.; **rady** – ž., mn., 4. p.; **polici** – ž., j., 4. p.; **knihy** – ž., mn., 1. p.

b) Určete druhy vět.

Řešení: Po obloze plují mraky. – **oznamovací**; Do ovocného salátu nakrájela maminka dva banány, tři hrušky, velký pomeranč a celý ananas. – **oznamovací**; Igor uklízí ve svém pokoji rozházené hračky – **oznamovací**; Alena pomáhá na zahrádce. – **oznamovací**; Půjčíš mi pastelky? – **tázací**; Naskládej hrnečky do myčky. – **rozkazovací**; Kéž bych dal na vaše rady. – **přací**; Na kterou polici patří tyto knihy? – **tázací**.

1. b) Vyhledejte podstatná jména a určete u nich rod a číslo.

Řešení: **houbách** – ž., mn.; **Les** – m., j.; **zázrak** – m., j.; **vody** – ž., j.; **pohádky** – ž., j.; **vodu** – ž., j.; **živočichům** – m., mn.; **rostlinám** – ž., mn.; **lese** – m., j.; **stromy** – m., mn.; **smrky** – m., mn.; **borovice** – ž., mn.; **jedle** – ž., mn.; **modřiny** – m., mn.; **buky** – m., mn.; **duby** – m., mn.; **břízy** – ž., mn.; **lese** – m., j.; **jahody** – ž., mn.; **borůvky** – ž., mn.; **maliny** – ž., mn.; **ostružiny** – ž., mn.; **keře** – m., mn.; **trávy** – ž., mn.; **mechy** – m., mn.; **kapradiny** – ž., mn.; **zvířat** – s., mn.; **léta** – s., mn.; **lesa** – m., j.; **houby** – ž., mn.

c) Zeptejte se pádovou otázkou a určete pád tučně vyznačených slov.

Řešení: Les – Kdo, co? 1. p.; pohádky – Koho, čeho? 2. p.; živočichům – Komu, čemu? 3. p.; lese – Kom, čem? 6. p.; stromy – Kdo, co? 1. p.; smrky – Kdo, co? 1. p.; břízy – Kdo, co? 1. p.; jahody – Kdo, co? 1. p.; keře – Kdo, co? 1. p.; zvířat – Koho, čeho? 2. p.

d) Vyhledejte podstatná jména rodu mužského a určete životnost.

Řešení: Les – n.; zázrak – n.; živočichům – ž.; lese – n.; stromy – n.; smrky – n.; modřiny – n.; buky – n.; duby – n.; lese – n.; keře – n.; mechy – n.; lesa – n.

e) Vyhledejte podstatná jména v množném čísle a řekněte je v 1. pádu čísla jednotného.

Řešení: houbách – houba, vody – voda, pohádky – pohádka, živočichům – živočich, rostlinám – rostlina, stromy – strom, smrky – smrk, borovice – borovice, jedle – jedle, modřiny – modřín, buky – buk, duby – dub, břízy – bříza, jahody – jahoda, borůvky – borůvka, maliny – malina, ostružiny – ostružina, keře – keř, trávy – tráva, mechy – mech, kapradiny – kapradina, zvířat – zvíře, houby – houba.

f) Vyhledejte názvy jehličnatých stromů, potom názvy listnatých stromů.

Řešení: Jehličnaté stromy: smrky, borovice, modřiny, jedle, modřiny.
Listnaté stromy: břízy, buky, duby.

g) Vyhledejte názvy lesních plodů a seřadte je podle abecedy.

Řešení: borůvky, houby, jahody, maliny, ostružiny.

2. Zopakujte si společně.

Řešení: 1. Podstatná jména jsou názvy osob, zvířat, věcí, vlastností nebo dějů. Můžeme na ně ukázat zájmeny: ten, ta, to, ti, ty, ta.

2. U podstatných jmen rozeznáváme mužský, ženský a střední rod. Správně určit rod nám pomůže, když si na podstatné jméno ukážeme zájmeny ten, ta, to. M – stůl, Petr, korálek; Ž – Eva, židle, panenka; S – sedadlo, psaní, pouzdro.

3. Životná podstatná jména jsou podstatná jména rodu mužského, která označují osoby a zvířata. Např. Pepa, kos, pes, řidič.

4. Podstatná jména mohou mít jednotné a množné číslo. Např. karty, kořata, lístek.

5. Český jazyk má 7 pádů. Pádové otázky jsou: Kdo, co? Koho, čeho? Komu, čemu? Koho, co? Oslovujeme, voláme. O kom, o čem? S kým, čím?

6. Když řekneme, že podstatná jména skloňujeme, tak měníme jejich tvary podle pádů.

7. U podstatných jmen již dokážeme určit pád, číslo, rod a životnost u mužského rodu.

3. Určete rod, u podstatných jmen rodu mužského i životnost.

Řešení: motýli – mužský životný, adresy – ženský, hříbata – střední, děti – střední, rybníky – mužský neživotný, města – střední, vesnice – ženský, sešity – mužský neživotný, pera – střední, tužky – ženský, mraky – mužský neživotný, buchy – ženský.

4. Určete číslo a pád podstatného jména, pište na linku (zkratkou a číslicí). Provedte společnou kontrolu.

Řešení: u lesa – j., 2. p.; Jirko! – j., 5. p.; s rodiči – mn., 7. p.; Zuzanka – j., 1. p.; o Praze – j., 6. p.; do sešitu – j., 2. p.; napiš adresu – j., 4. p.; piš perem – j., 7. p.

učebnice

str. 105

5. Doplňte tabulku. Píšte zkratky podle zadání. Provedte společnou kontrolu. Kdo bude mít 0–3 chyby, dostane hvězdičku.

Řešení: (na) louce – ž., j., 6.; mamince – ž., j., 3.; (s) tatínkem – m., j., 7.; (bez) auta – m., j., 2.; (o) koních – m., mn., 6.; (pro) zvíře – s., j., 4.

1. e) Podívejte se, co mají spolužáci na sobě, a pokuste se vyjádřit barvu každé věci pomocí přirovnání.

Řešení: Např. Jana má svetr červený jako rajče.

Uč., str. 106–117 | VII. SLOVESA

učebnice

str. 106

1. a) Přečtete si vyprávění. Vyhledejte slovesa.

Řešení: dělá, má, tancuje, jezdí, pracuje, hraje, vymýšlí, zpívá, jezdí, chová, vypravujeme.

2. Zopakujte si společně.

Řešení: Slovesa jsou slova, která nám říkají, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje.

4. b) Určete slovní druhy.

Řešení: V (7) létě (1) rádi (6) jezdíme (5) s (7) rodiči (1) na (7) výlety (1). Letos (6) navštívíme (5) i (7) město (1) Litomyšl (1). Musíme (5) běžet (5) hodně (6) rychle (6). Loni (6) byl (5) sychravý (2) podzim (1). Moje (3) babička (1) pěstuje (5) léčivé (2) byliny (1). Na (7) mýtině (1) se (3) vyhřívala (5) zmije (1).

c) U podstatných jmen určete rod, číslo, pád.

Řešení: V létě – s., j., 6.; rodiči – m., živ., mn., 7.; výlety – m., než., mn., 4.; město – s., j., 4.; Litomyšl – ž., j., 4.; podzim – m., než., j., 1.; babička – ž., j., 1.; byliny – ž., mn., 4.; mýtině – ž., j., 6.; zmije – ž., j., 1.

d) Vyhledejte slovesa.

Řešení: jezdíme, navštívíme, musíme, běžet, byl, pěstuje, vyhřívala.

učebnice

str. 107

1. b) Víte, co označují podtržená slova? Pokuste se tato místa najít na mapě.

Řešení: Zeměpisné pojmy.

2. Tvořte věty – říkejte, co jste dělali včera. Jaký čas musíte použít?

Řešení: být venku – Včera jsem byl venku.; hrát si na hřišti – Včera jsem si hrál na hřišti.; nakupovat – Včera jsem nakupoval.; v obchodě – Včera jsem byl v obchodě.; navštívit kamaráda – Včera jsem navštívil kamaráda.; pracovat na zahradě – Včera jsem pracoval na zahradě.; chytat ryby – Včera jsem chytal ryby.; uklízet pokoj – Včera jsem uklízel pokoj.; psát dopis – Včera jsem psal dopis.; jezdit na kole – Včera jsem jezdil na kole.

3. a) Slovesa v čase přítomném převedte do času minulého.

Řešení: Jakub četl knihu. Seděl vedle Toma. Lenka jezdila na kole. Pod oknem rostl keř. Pekli jsme koláče. Listí na podzim opadalo. Na louce se páslo stádo ovcí.

b) Vyhledejte podstatná jména a určete u nich rod, číslo a pád.

Řešení: Jakub – m., živ., j., 1.; knihu – ž., j., 4.; Toma – m., živ., j., 2.; Lenka – ž., j., 1.; kole – s., j., 6.; oknem – s., j., 7.; keř – m., než., j., 1.; koláče – m., než., mn., 4.; Listí – s., mn., 1.; podzim – m., než., j., 4.; na louce – ž., j., 6.; stádo – s., j., 1.; ovcí – ž., mn., 2.

učebnice

str. 108

4. a) Nadepište na tabuli tři sloupečky: Rozdělte k nim tyto slovesné tvary:

Řešení: čas minulý – četli jsme, napsal jsi, sázela jste, vyprávěli, potápěla jsem se, viděli.

čas přítomný – sedí, hraješ, kreslím, nese, umíš, zaléváte, pěstujeme.

čas budoucí – budu kreslit, budete cestovat, budeme vozit, budeš zpívat, bude vařit.

b) Ke každému slovesnému tvaru vytvořte i dva zbývající časy.

Řešení: sedí – seděl – bude sedět; četli jsme – čteme – budeme číst; budu kreslit – kreslím – kreslil jsem; hraješ – budeš hrát – hrál jsi; budete cestovat – cestujete – cestovali jste; napsal jsi – napíšeš – napíšeš (Vysvětlení pro učitele, žáci ještě neznají: je to dokonavé sloveso, přítomný čas neexistuje.); kreslím – budu kreslit – kreslil jsem; budeme vozit – vozíme – vozili jsme; viděli jste – vidíte – budete vidět; budeš zpívat – zpíval jsi – zpíváš; vyprávěli – vypráví – budou vyprávět; nese – nesl – bude nosit; potápěla jsem se – budu se potápět – potápím se; bude vařit – vařil – vaří; umíš – uměl jsi – budeš umět; sázela – bude sázet – sází; pěstujeme – budeme pěstovat – pěstovali jsme; zaléváte – zalévali jste – budete zalévat.

5. a) Slovesa pište na tabuli. Do prvního sloupce pište jednoduché slovesné tvary, do druhého složené.

Řešení: Jednoduché: plaval, jdete, lyžujeme.

Složené: budu si číst, řekl jsi, budou spát, budeme uklízet, nebudete si hrát, budeš se bavit, šel jsem, bude kreslit, budou jezdit.

b) Pokuste se určit čas daných slovesných tvarů.

Řešení: plaval – čas m., budu si číst – čas b., řekl jsi – čas m., budou spát – čas b., budeme uklízet – čas b., jdete – čas p., nebudete si hrát – čas b., budeš se bavit – čas b., šel jsem – čas m., lyžujeme – čas p., bude kreslit – čas b., budou jezdit – čas b.

6. a) Vyhledejte ve větách slovesné tvary a určete u nich čas.

Řešení: Snídáme – čas p., budeme psát – čas b., vrátila – čas m., běžíš – čas p., jsme vyrazili – čas m., kvetou – čas p., budeme hrát – čas b.

b) Rozhodněte, který slovesný tvar je jednoduchý a který složený.

Řešení: Snídáme – J, budeme psát – S, vrátila – J, běžíš – J, jsme vyrazili – S, kvetou – J, budeme hrát – S.

učebnice

str. 109

2. Slovesa vyznačená ve cvičení 1 přiřazujte společně k osobním zájmenům v čísle jednotném a množném. Potom je запиšte do sešitu.

Řešení: 1. o. č. j. – já čtu, 2. o. č. j. – ty čteš, 3. o. č. j. – on (ona, ono) čte.

1. o. č. mn. – my čteme, 2. o. č. mn. – vy čtete, 3. o. č. mn. – oni (ony, ona) čtou.

3. Spojte vhodné osobní zájmeno a sloveso. Určete osobu a číslo sloves.

Řešení: já spěchám – 1. os., č. j., ty cvičíš – 2. os., č. j., on vysává – 3. os., č. j., my vypravujeme – 1. os., č. mn., vy slyšíte – 2. os., č. mn., oni klopýtají – 3. os., č. mn.

4. Ke slovesům přidávejte vhodná osobní zájmena. Určete osobu a číslo.

Řešení: ty sedíš – 2. os., č. j., vy píšete – 2. os., č. mn., on/ona/ono cestuje – 3. os., č. j., vy letíte – 2. os., č. mn., on/ona/ono plave – 3. os., č. j., já vařím – 1. os., č. j., já kupuji – 1. os., č. j., ty počítáš – 2. os., č. j.

učebnice

str. 110

6. a) Vyhledejte slovesa. Ke každému slovesu přiřadte vhodné osobní zájmeno a určete u něj osobu, číslo, čas.

Řešení: ona utírá, on píše, já budu hrát, oni kreslí, ty napiš, my jsme nacvičovali, oni budou nakupovat.

b) Odpovězte na otázky.

Řešení: Co dělá David? Píše domácí úkoly. Kdo utírá nádoby? Iveta. Co budou dělat rodiče v sobotu? Budou nakupovat. Co dělají žáci? Kreslí zážitky.

c) V prvních dvou větách určete slovní druhy.

Řešení: Iveta (1) utírá (5) v (7) kuchyni (1) nádoby (1). David (1) píše (5) v (7) pokoji (1) domácí (2) úkol (1).

učebnice

str. 111

7. Řekněte, co dělají děti na obrázcích. Potom запиšte na tabuli.

Řešení: Jana bruslí. Lukáš sází rajčata. Iva spí. Petra lepí.

8. a) Odůvodněte pravopis neúplných slov. Věty napište. Slovesné tvary podtrhněte vlnovkou. Použijte zelenou pastelku.

Řešení: Na jaře s sebou nosím raději deštník. Jakub vozí v kočárku malou sestru. Zahradník sází sazenice salátu. V tělocviku si házíme s míčem. Oni nás o to už hodně dlouho prosí. Koupíš mi čokoládu?

b) U sloves určete osobu a číslo.

Řešení: nosím – 1. os., č. j.; vozí – 3. os., č. j.; sází – 3. os. č. j.; házíme – 1. os. č. mn.; prosí – 3. os. č. mn.; koupíš – 2. os., č. j.

c) Vyhledejte podstatná jména a určete u nich rod, číslo a pád.

Řešení: deštník – r. m., než., č. j., 4. p.; Jakub – r. m., živ., č. j., 1. p.; v kočárku – r. m., než., č. j., 6. p.; sestru – r. ž., č. j., 4. p.; Zahradník – r. m., č., j., 1. p.; sazenice – r. ž., č. mn., 4. p.; salátu – r. m., č. j., 2. p.; V tělocviku – r. m., než., č. j., 6. p.; s míčem – r. m., č. j., 7. p.; čokoládu – r. ž., č. j., 4. p.

9. Věty v jednotném čísle převedte do množného čísla. Věty v množném čísle převedte do jednotného čísla. Pište do sešitu.

Řešení: Já jsem dnes na výletě v Praze. My jsme dnes na výletě v Praze. Ty jsi nejrychlejší běžec. Vy jste nejrychlejší běžci. Žáci jsou v tělocvičně. On je v tělocvičně. My jsme dobří plavci. Já jsem dobrý plavec.

1. Přečtěte si vyprávění. Všimněte si tučně vyznačených tvarů sloves. Řekněte, zda jsou to tvary jednoduché, nebo složené.

Řešení: Beru si – jednoduchý; Dívám se – jednoduchý; se zakousnu – jednoduchý; si nechám – jednoduchý; Usměj se – jednoduchý; zeptá se – jednoduchý; Kousnu si – jednoduchý; si povídáme – jednoduchý; Těšíme se – jednoduchý.

2. a) Vyhledejte všechna slovesa. Určete u nich osobu, číslo a čas.

Řešení: se těší – 3. os., č. j., čas p.; jde – 3. os., č. j., čas p.; přistálo – 3. os., č. j., čas m.; navštívili jsme – 2. os., č. mn., čas m.; se posadil – 3. os., č. j., čas m.; budeme pracovat – 1. os., č. mn., čas b.; si prohlíží – 3. os., č. j., čas p.; jsme byli – 2. os., č. mn., čas m.

b) Do sešitu vypište zvrtná slovesa.

Řešení: se těší, prohlíží si, posadil se.

3. a) Doplňte i, í/y, ý. Pište do sešitu. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Pobízí mě, ať se snažím jít rychleji. Zmýlil jsem se. Prosíme, abyste zamykali dveře. Dozvíme se výsledek už zítra? Babička trpí bolestmi zad. Dům se staví obvykle několik let. Dnes budeme umývat okna. Nevíme, jestli se vrátíme do oběda. Chlubí se často? Přemýšlej o tom.

b) Vyhledejte a vypište zvrtná slovesa.

Řešení: se snažím, zmýlil se, dozvíme se, staví se, vrátím se, chlubí se.

2. a) Přečtěte si vyprávění. Vyhledejte slovesa v infinitivu a napište je.

Řešení: svítat, svítit, těšit, zpívat, vstávat, užít, vařit, koupat, plavat, odvážit.

b) Vyhledejte podstatná jména, určete rod, číslo a pád.

Řešení: neděle – 1. p., č. j., r. ž.; slunce – 1. p., č. j., r. stř.; den – 4. p., č. j., r. m., než.; ptáci – 1. p., č. mn., r. m., živ.; den – 4. p., č. j., r. m., než.; maminka – 1. p., č. j., r. ž.; obědě – 6. p., č. j., r. m., než.; hloubky – 2. p., č. j., r. ž.

c) Ke kterému slovnímu druhu patří slova venku a jasno? Vyhledejte v textu další slova, která patří k tomuto slovnímu druhu.

Řešení: Příslovce. Další příslovce v textu: pořádně, dobře.

3. a) Z infinitivu tvořte určité tvary sloves v čase přítomném k danému zájmenu. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má úkol správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: ležíš, spíme, čte, plavete, kreslí, plave, přemýšlíš, píšu.

1. a) Přečtěte si vyprávění. Vyhledejte slovesa a určete osobu, číslo a čas.

Řešení: chystá – 3. os., č. j., čas p.; jet – infinitiv; chystá – 3. os., č. j., čas p.; pobýt – infinitiv; představovala – 3. os., č. j., čas m.; zažije – 3. os., č. j., čas b.; zavřely – 3. os., č. mn., čas m.; vplížil – 3. os., č. j., čas m.; Sedí – 3. os., č. j., čas p.; začíná – 3. os., č. j., čas p.; omývají – 3. os., č. mn., čas p.; rostou – 3. os., č. mn., čas p.; připlouvají – 3. os., č. mn., čas p.; volají – 3. os., č. mn., čas p.; neslyším – 1. os., č. j., čas p.; volá – 3. os., č. j., čas p.; přibíhá – 3. os., č. j., čas p.; ptá se – 3. os., č. j., čas p.; zdálo se – 3. os., č. j., čas m.

b) Jak říkáme slovesnému tvaru, u kterého osobu, číslo a čas nemůžeme určit? Tyto slovesné tvary vyhledejte v textu.

Řešení: Infinitiv. V textu: jet, pobýt.

c) Podtržené slovesné tvary řekněte v minulém čase.

Řešení: rostou – rostli, připlouvají – připluli, volají – volali, volá – volal, přibíhá – přibíhal, ptá se – ptal se.

d) Tučně vyznačené slovesné tvary řekněte v budoucím čase.

Řešení: sedí – bude sedět, začíná – bude začínat, omývají – budou omývat.

2. Zopakujte si společně.

- Řešení:* 1. Co jsou slovesa? Slovesa vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje. Co u nich umíme určit? Osobu, číslo, čas.
2. Jaké osoby rozeznáváme a co nám je pomůže určit? Uvedte příklady. (Uč., str. 109 Žlutý rámeček).
3. Jaká čísla u sloves rozeznáváme? Uvedte příklady. Jednotné: had leze, množné: psi štěkají.
4. Co nám říká čas minulý, co přítomný a co budoucí? Uvedte příklady. (Uč., str. 107 Žlutý rámeček).
5. Co jsou zvrtná slovesa? Uvedte příklady. (Uč., str. 112 Žlutý rámeček), se, si.
6. Co je infinitiv? Uvedte příklady. (Uč., str. 113 Žlutý rámeček), plavat.

3. Doplňte tabulku. Pište zkratky podle zadání. Proveďte společnou kontrolu. Kdo má 0–3 chyby, dostane od víly hvězdičku.

- Řešení:* budu jezdit – 1. os., č. j., čas b.; malujete – 2. os., č. mn., čas p.; budou číst – 3. os., č. mn., čas b.; zpívala – 3., os., č. j., čas m.; plaval jsi – 2. os., č. j., čas m.; budeme spát – 1. os., č. mn., čas b.; jsem – 1. o., č. j., čas p.

učebnice

str. 115

2. Odpovězte na otázky a splňte úkoly:

c) Víte, kde můžete najít PSČ, pokud ho neznáte?

Řešení: Na internetu, zavolám na poštu.

učebnice

OPAKOVÁNÍ

str. 116

OPAKOVÁNÍ

1. Napište šest libovolných podstatných jmen.

Řešení: Individuální.

2. Napište šest libovolných sloves.

Řešení: Individuální.

3. Určete rod uvedených podstatných jmen. (Pište zkratku: m., ž., s.)

Řešení: jablka – s., sešity – m., tužky – ž., smích – m., štěňata – s., zahrady – ž., radost – ž., čtení – s.

4. Napište pádové otázky a zařadte uvedená slova (slovní spojení) ke správnému pádu.

Řešení: 1. pád – talíř, 2. pád – bez čepice, 3. pád – k tabuli, 4. pád – pro dědu, 5. pád – Jirko!, 6. pád – o prázdninách, 7. pád – s máslem.

5. Ke slovesnému tvaru doplňte osobní zájmeno. Určete osobu.

Řešení: ty – spíš – 2. os., my – jdeme – 2. os., já – hrál jsem – 1. os., ona – přišla – 3. os., ty – píšeš – 2. os., oni – budou číst – 3. os.

učebnice

OPAKOVÁNÍ

str. 117

OPAKOVÁNÍ

6. Určete čas daných slovesných tvarů. (Pište zkratky: minulý čas – m., přítomný čas – p., budoucí čas – b.)

Řešení: vypravuje – p., budu jíst – b., dívá se – p., snídala – m., připlula – m., píšou – p., čteme – p., bude se – b.

7. Z uvedených slovesných tvarů vytvořte infinitiv.

Řešení: čteme – číst, plakala – plakat, uviděl – uvidět, umývá se – umývat se, koupí si – koupit si.

8. Vyhledejte a vypište všechna zvrtná slovesa.

Řešení: si stavějí, se používají, se staví, se vyskytují.

9. Ve větách vyhledejte všechny slovesné tvary a určete u nich osobu, číslo a čas.

Řešení: stříhá – 3. os., č. j., čas p.; umyly – 3. os., č. mn., čas m.; budeme chodit – 1. o., č. mn., čas b.; píšete – 2. os., č. mn., čas p.; sbíral – 3. os., č. j., čas m.

1. a) Doplněte i, í / y, ý. Provedte společnou kontrolu. Kdo má cvičení správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: stříbrná lžička, chytrý Hynek, dlouhý příběh, pestrý motýl, zlatý řetízek, hluboký rybník, zajímavé příklady, čisté tílko, školní jídelna, vařit v kuchyni, malá postýlka, smažený řízek, nová kytara, žlutý citron, první týden.

2. a) Doplněte u, ú, ů. Provedte společnou kontrolu. Kdo má cvičení správně, dostane od víly hvězdičku.

Řešení: chladný únor, hbitá užovka, dřevěná kůlna, jdu domů, půlka jablka, deštivý duben, ostrý nůž, žlutá hruška, březová kůra, příští úterý, růžová pastelka, ořezaná tužka, malý bubínek, bohatá úroda, pět stromů, velký úspěch.

d) Zopakujte si, jak poznáme přídavná jména. Vyhledejte je ve cvičení a napište na tabuli. Přidávejte k nim jiná vhodná podstatná jména.

Řešení: Přídavná jména (Uč., str. 89); chladný, hbitá, dřevěná, deštivý, ostrý, žlutá, březová, příští, růžová, ořezaná, malý, velký.

3. a) Věty společně přečtete. Potom pište – zakroužkujte správné písmeno. Pracujte společně. Odvodněte pravopis.

Řešení: V pátek jedeme do Prahy do divadla na pohádku o Sněhurce. Na soutoku řeky Labe s Vltavou leží město Mělník. V poslední lavici sedí Dominik Kučera. Máme se s tetou Evou sejít v Plzni. Naše nejvyšší hora se nazývá Sněžka. Na severu Moravy leží pohoří Jeseníky. Z naší obce je to do Rakouska pět kilometrů.

4. Zopakujte si společně.

Řešení: Větný celek tvořený jednou větou se nazývá věta jednoduchá. Větný celek složený ze dvou a více vět se nazývá souvětí.

5. Věty jednoduché spojte vhodnými spojkami v souvětí.

Řešení: David rozdává sešity a Erika maže tabuli. Jana prohledala aktovku, ale sešit nenašla. Marek zůstane doma, nebo půjde ven. Dan se těší na odpoledne, až půjde s kamarády na hřiště.

6. Vyhledejte slovesné tvary a určete počet vět v souvětí. Za souvětí napište větný vzorec.

Řešení: Mirek čekal před kinem, ale Ivoš nepřišel. – 2 věty. 1V, ale 2V. Když se Lenka probudila, maminka právě připravovala v kuchyni snídani. – 2 věty. Když V1, 2V. Pepík prohledal kapsy, ale klíče nenašel, protože je nechal doma. – 3 věty. V1, ale V2, protože V3. Had se plazí, ryba plave, žába skáče a pták létá. – 4 věty. V1, V2, V3 a V4.

7. Větu rozdělte čarami na jednotlivá slova. Na linku запиšte počet slov ve větě. Provedte společnou kontrolu. Věty přepište do sešitu.

Řešení: Nad | rozkvetlou | loukou | poletovali | barevní | motýli. – 6 slov. Moje | babička | pěstuje | na | zahrádce | léčivé | byliny. – 7 slov. Alenka | dostala | k | svátku | mourovaté | koťátko. – 6 slov.

8. a) Přečtete společně. Potom samostatně doplňte správnou souhlásku. Provedte společnou kontrolu.

Řešení: ostrý nůž, správná odpověď, hlasitý zpěv, starý hrad, skok přes plot, to je dobrý oběd, rýžový nákyp, přijdu hned, meruňkový sad, velká hloubka, když mi pomůžeš, lehký úkol, do blízké vesnice, užitečný hmyz.

c) U tučně vyznačených slov určete slovní druh.

Řešení: ostrý – 2, to – 3, přijdu – 5, pomůžeš – 5, do – 7, vesnice – 1.

e) Jak se nazývá užitečný hmyz na obrázku? Jaký užitek lidem přináší?

Řešení: Včela medonosná. Opyluje květy rostlin a dřevin. Vytváří med.

9. a) Slova v závorce napište ve správném tvaru.

Řešení: Na louce se pase stádo koní. Odpoledne půjdeme do lesa na jahody. Ta kniha je pro Lukáše. V kleci byli dva tygři. Nalij si čaj do hrnečku. Přivezli jsme obilí do mlýna.

b) Určete druhy vět.

Řešení: Na louce se pase stádo koní. – věta oznamovací. Odpoledne půjdeme do lesa na jahody. – věta oznamovací. Ta kniha je pro Lukáše? – věta tázací. V kleci byli dva tygři. – věta oznamovací. Nalij si čaj do hrnečku. – věta rozkazovací. Přivezli jsme obilí do mlýna. – věta oznamovací.

c) V prvních dvou větách určete slovní druhy.

Řešení: Na (7) louce (1) se (3) pase (5) stádo (1) koní (1). Odpoledne (6) půjdeme (5) do (7) lesa (1) na (7) jahody (1).

10. b) V básničce vyhledejte podstatná jména a určete u nich rod.

Řešení: kamarádi (m.), Pero (s.), tužkou (ž.), štětec (m.), barvou (ž.), malíře (m.), papíře (m.), řečí (ž.), řeky (ž.), rybky (ž.), lesy (m.), hříby (m.), záhon (m.), růží (ž.), hřiště (s.), dětmi (s.), psa (m.), kočku (ž.), auto (s.), hrad (m.).

c) Vyhledejte všechna slovesa.

Řešení: kamarádí, řadí, namalují, chybí, plují, rostou, nestihnou, setmí, zdát.

d) Vyhledejte předložky.

Řešení: s (tužkou), s (barvou), u (malíře) na (papíře), bez (řečí), v (kterých), v (kterých), s (dětmi), o (tom).

11. a) Doplňte i, í/y, ý. Odůvodněte pravopis. Provedte společnou kontrolu.

Řešení: silný býk, přepychová vila, připomeň mi to, jsem sytý, myslivec nabil pušku, mít štěstí, kdybych byl doma, nové lyže, rád líže lízátka, abych přišel, přibil hřebík, vylétl do výšky, sychravý podzim, obyčejný den, nalíčený obličej, staré síto, dítě je už syto.

učebnice — OPAKOVÁNÍ — **str. 121** — OPAKOVÁNÍ —

12. a) Řekněte si společně řadu vyjmenovaných slov po b. Vyhledejte v ní podstatná jména a vypište je na tabuli.

Řešení: obyvatel, byt, příbytek, nábytek, obyčej, bylina, kobyla, býk, Přibyslav, Bydžov, Zbyněk.

b) Práce ve dvojici: Seřadte co nejrychleji vypsaná podstatná jména podle abecedy. Pište na papír. Domluvte si odměnu pro vítěznou dvojici, případně pro první tři dvojice.

Řešení: Bydžov, býk, bylina, byt, kobyla, nábytek, obyčej, obyvatel, Přibyslav, příbytek, Zbyněk.

13. Skupinová práce.

Řešení: bystrý, lysý, sytý, syrový, sychravý, vysoký.

14. a) Doplňte i, í/y, ý. Pište samostatně. Provedte společnou kontrolu.

Řešení: Bydlíme na sídlišti. Dříve jsme žili v malé vsi. Na velké město jsem si musela chvíli zvykat. Náš dům má pět poschodí. My bydlíme až nahoře. Náš balkon je vysoko nad zemí. Ráda se z něj dívám, je tu krásný výhled. Vidím hřiště plné povykujících dětí, nákupní středisko s velkým parkovištěm i školu. Je tu hezky, přesto se už těším na výlet do přírody.

15. Z podstatných jmen tvořte slovesa.

Řešení: čtení – číst, smích – smát se, plavání – plavat, mňoukání – mňoukat, psaní – psát, kreslení – kreslit, házená – házet, kopaná – kopat, odbíjená – odbíjet, pláč – plakat, křik – křičet, jízda – jezdit, létání – létat, chytání – chytat, rýsování – rýsovat.

16. Z přídavných jmen tvořte příslovce.

Řešení: hezký – hezky, veselý – vesele, mladý – mladě, český – česky, ruční – ručně, častý – často, rychlý – rychle, smutný – smutně, roční – ročně, lepší – lépe, stručný – stručně, hravý – hravě, pomalý – pomalu, významný – významně.

Uč., str. 122–124 | IX. ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ S VÍLOU

učebnice — OPAKOVÁNÍ — **str. 122** — OPAKOVÁNÍ —

1. Doplňte i, í/y, ý a správné slovo z nápovědy. Odůvodněte pravopis.

Řešení: Do naší třídy přibyl nový žák. Hynek přibil uvolněné prkno. Chci být lékařem. Hodiny začaly bít. Eva si vila z pampelišek věneček. Naše Asta celou noc vyla. Žíznlivý Jirka hltavě pil. Včely přenášejí pyl z květu na květ. Slyšeli jsme v noci z lesa výří houkání. Nehoňte se, víří se prach. V pavoučí síti uvízla moucha. Nepřidáme si, děkujeme, již jsme syti.

2. Doplňte u, ú, ů.

Řešení: tulipán, půlka, ucho, úterý, domů, růže, únor, jahůdky, pět týdnů, úžasný.

3. Kroužkem vyznačte správné písmeno.

Řešení: město **B**rno, zámek Hluboká, řeka **V**ltava, víla **A**málka, Česká republika, hrad **B**ouzov, stát Slovensko, pohoří **B**eskydy, hora **Ř**íp.

4. Doplňte správné písmeno.

Řešení: **p/b:** klubko vlny, klíče v **k**apse, dva **ch**lapci, pět **ryb**, čerstvý **chl**éb;
t/d: sladká **k**aše, kakaové **o**platky, dobrý **o**běd, dřevěný **pl**ot, zralý **pl**od;
s/z: maluje **o**brázky, malá **T**ereзка, karnevalová **m**aska, dva **k**ousky **d**ortu, úzká **c**esta;
f/v: **sp**ící **l**ev, známý **f**otograf, rychle se **o**prav, přilétly **v**laštovky;
ch/h: sít **h**rách, mám **s**trach, ovocný **t**varoh, padá **s**níh, veselý **s**mích.

učebnice — OPAKOVÁNÍ — **str. 123** — OPAKOVÁNÍ —

5. a) Rozlišujte, zda se jedná o větu jednoduchou (VJ), nebo souvětí (S). Zkratku pište za větný celek.

Řešení: Jakub a Kryštof jsou bratři. – **VJ** Eva si bere telefon a volá mamince. – **S** Pojedeme na kole, nebo půjdeme pěšky? – **S** Mám si vzít sandály, nebo tenisky? – **VJ** Můj dědeček pěstuje na zahradě jabloně i hrušně. – **VJ** Jdeme na hřiště a vy můžete jít s námi. – **S**.

b) Z cvičení vypište tučně vyznačená slova a určete u nich slovní druh.

Řešení: a – spojka, volá – sloveso, na – předložka, pěšky – příslovce, vy – zájmeno.

6. Pište slova protikladná.

Řešení: pilný × líný, tenký × tlustý, malý × velký, světlo × tma, teplo × zima, stoupat × klesat, brzy × pozdě, dát × brát.

7. Napište pět slov se slovním kořenem -let-.

Řešení: 1. letět 2. letadlo 3. letenka 4. letecký 5. letuška.

8. Pište slova souznačná.

Řešení: chlapec || kluk, hezká || pěkná, matka || máma, holka || děvče, běžet || utíkat, otec || táta, pořád || stále, koukal se || díval se.

9. Napište:

Řešení: Dvě částice: **k**éž, **a**ť. Tři citoslovce: **h**ať, **c**ink, **b**uch.

učebnice — OPAKOVÁNÍ — **str. 124** — OPAKOVÁNÍ —

10. Vypište z vět do tabulky všechna podstatná jména a určete rod, číslo a pád. Pište zkratky.

Řešení: pero – r. s., č. j., 4. p.; spolužákům – r. m., č. mn., 3. p.; úkolem – r. m., č. j., 7. p.; po stro-mech – r. m., č. mn., 6. p.; veverky – r. ž., č. mn., 1. p.; deštníku – r. m., č. j., 2. p.

11. Z vět vypište do tabulky všechny slovesné tvary a určete osobu, číslo a čas. Pište zkratky.

Řešení: vyrostla – 3. os., č. j., čas m.; budeme psát – 1. os., č. mn., čas b.; jezdím – 1. os., č. j., čas p.; byli jste – 2. os., č. mn., čas m.; kreslíš – 2. os., č. j., čas p.